

Qvadragesimale Ambrosianvm Dvplex, In Dvos Tomos Divisum

In Hoc Opere Per Singvlos Qvadragesimæ dies habetur bina Concio cum Morali, iuxta Euangelia, quæ in Ecclesia Mediolanensi leguntur. Cvm Indicibvs, Sacræ Scriptvræ, Et Rervm notabilium, cum Summa Concionum & Thematum Euangeliorum. Accomodantvr Hæe Conciones Ad Vsvm Romanum pro Quadragesima & ...

Tomvs Primvs, Continens Conciones A Dominica Prima, Qvæ Dicitvr In Capite, vsque ad quartam exclusiuè, quæ dicitur de Caeco

Bellintani, Mattia

Coloniae Agrippinae, 1626

Maria stabat ad monume[n]tum foris, &c. quia vidi Dominum, & hæc dixit mihi, Ioan. 20.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55873)

- Decimum. Ioann. *Cum ergo accepisset Iesus acetum dixit: Consummatum est.*
- 45 Hoc est sextum verbum, in quo Christus demonstravit impleta esse, quæ de illo dicta erant, & quod consummasset opus, quod dederat ei Pater ad perficiendum, & ita factam esse copiosam redemptionem, ita ut nihil omnino omittum esset.
- 46 Undecimum. Est septimum verbum: *Et clamans voce magna Iesus ait: Pater in manus tuas commendo spiritum meum. Et hac dicens expiravit* Matth. *Iesus autem iterum clamans voce magna emisit spiritum.* Dicit iterum, quia voce magna dixerat. Heli, Heli, ita quod bis clamavit voce magna. Idem Marc. Qui se dixerat Filium Dei, dum viueret, perseueravit, & hoc dicere in Cruce, quod notauit Luc. Qui ponit primum, & vltimum verbum, & in primo dicit Christus. *Pater dimitte illi:* & in vltimo: *Pater in manus tuas.* Per istam commendationem sui Spiritus, sic se humilians, restitit superbiae Satanæ illum impugnantis in calcaneo vitæ suæ, id est in extremo.
- Luc. 4. 13. *Vnde Luc. Et consummata omni tentatione, Diabolus recessit ab illo, usque ad tempus.* Hoc igitur est tempus illud. Plurimis de causis debebat Pater sumere Spiritum Christi in manibus suis, sed & hanc voluit Christus addere, ut completa omni obedientia, per hanc humilitatem mereretur suscipi, & per hanc resistere Diabolo.
- 47 Dicit autem Ioannes, quod inclinato capite emisit Spiritum; quæ capitis inclinatio, sicut fuit effectus mortis, sic fuit signum obedientiæ.
- 48 Duodecimum, est commotio creaturarum ex hac morte: Et primò insensibilem. Matth. *Et ecce velum Templi scissum est in duas partes à summo usque deorsum, & terra mota est, & petra scissæ sunt, & monumenta aperta sunt.* Secundò, rationalium. Luc. *Videns autem centurio quod factum fuerat, glorificauit Deum, dicens: Vere hic homo iustus erat. Et omnis turba eorum, qui simul aderant ad spectaculū istud, & videbant quæ fiebant, percutientes pectora sua, reuertebantur.* Matth. *Centurio au-*
- tem, & qui cum eo erant custodientes Iesum, viso tremore, & his quæ fiebant, timerunt valde, dicentes: Verè Filius Dei erat iste.* Luc. & Matth. Attribuunt conuersionem centurionis & turbæ signis illis & tremorui. Marc. Autem dicit: *Videns autem centurio, qui ex aduerso stabat, quia sic clamans expirasset: ait: Verè hic homo, Filius Dei erat.* Vna ergò fuit ista causa, quæ clamare in Spiritus emissionem, non est naturalis. Aliæ causæ sunt ex ipsis signis, & per has percutientes pectora sua, reuertebantur.
- Sed nos quot & quantas causas habemus percutiendi pectora nostra, & reuertendi; quòd Christus tanta sit passus pro nobis; quòd elementa compatiantur; quòd ingrati simus tanto beneficio; quòd illud pro nihilo perdamus; quòd non simus socii Passionum Christi; & infinita huiusmodi, quæ deberemus recogitare? *Recogitate ergo eum, qui talem sustinuit à peccatoribus aduersum semetipsum contradictionem, ut ne fatigemini animis vestris deficientes, nondum enim usque ad sanguinem restitistis aduersus peccatum repugnantes.* Hic Paulus: *Et si Iesus ut sanctificaret per suum sanguinem populum, extra portam possumus est: exeamus igitur ad eum extra castra, improprium eius portant; & per ipsum offeramus hostiam laudis semper Deo, id est fructum laborum confitentium nomini eius qui viuunt, & regnat in sæcula sæculorum. Amen.*

IN SOLEMNISSIMO
FESTO PA-
SCHÆ.
CONCIO PRIMÆ.

Maria stabat ad monumentum
foris, usque, quia vidi Domi-
num, & dixit mihi.

IOAN. 20 IO.

ARGV.

ARGUMENTVM.

Exemplo Mariæ Magdalene docetur, perseverantem coronari. Confertur hæc Resurrectio cum Arca, que fuit in Iordane. Ad Christum sequendum invitatur, Imitatione. Ostenditur, in hac vita permanendum in vita Gratiæ, si qui in alia prætentunt vitam gloriæ, & ad id variis de causis efficaciter hortamur.

LETISSIMUM, atque celeberrimum Dominicæ Resurrectionis mysterium ita primum replet nos gaudio, Christi gloriam nobis manifestans, ut simul deinde nos ad ea prouocet, quæ ampliori gaudio & dignos nos reddant & aptos. Quis enim non gaudeat Christum videns, qui pro nobis tanta passus est, iam gloria & honore coronatum? Iam oleo lætitiæ excellentissimè perfusum atque plenissimè? Iam de manibus impiorum creptum & de manu inferi, opere completo, quod dederat illi Pater, ut faceret, lætanter atque glorianter reuerti in domum Patris sui, cum magna substantia, quam suis sudoribus atque laboribus acquisiuit, maximaque ac nobilissima familia electorum, quos vehementissimis genuit doloribus parturientium? Quis rursus ad colendam virtutem non animeretur, atque ad fortiter in ea durandum, videns bonorum laborum gloriosum fructum, sanctorum dolorum copiosam mercedem, & animi Deo obtemperantis ineffabilem retributionem? Quæ, ut ea consideramus, Christum excellentissimè præstitisse, nos quoque prompto animo illum deuotè imitantes, feruenter fuerimus amplexati, vino nouo, quod lætificat cor hominis, madidi exultabimus, & delectabimur in salutari Dei nostri, lætitia inenarrabili, & glorificanda in cœlis; Veluti si in aures nostras insonantem Sapientem continèe audiamus: *Fili iustine sustentationes Dei: coniungere Deo, & iustine, ut crescat in nouissimo vita tua. Omne*
Tom. II, Belliniani.

quod tibi applicitum fuerit, accipe, & in dolore sustine, & in humilitate tua patientiam habe. Crede Deo, & recuperabis. Serua timorem illius, & in illo veterasce. Qui enim aduersa sustinens, dicit: *Expectans* Psal. 39. 1. *expectaui Dominum* (hoc est enim sustinere sustentationes Dei.) Ita illi adharens, ut ab eo illum non separet tribulatio, angustia, fames, nuditas, periculum, persecutio. Ille recuperabitur ab eo, & crescet in nouissimo vita eius: sicut Dominus Iesus recuperatus est; & admirabile vitæ suæ accepit augmentum, transiens ex hoc mundo ad Patrem, ex loco humili ad incomprehensibilem altitudinem, ubi exaltatus sedet ad dexteram Dei Patris. Hoc itaque mysterium deuotè contemplerur, ut in nobis promissio illa Domini impleatur: *Iterum videbo vos* (nempe in Resurrectione) *& gaudebit cor vestrum, & gaudium vestrum nemo tollet à vobis.*

Maria se nobis offert prima, dicente sanctissimo Euangelista. *Maria stabat ad monumentum foris plorans.* Id vna proponens, quod huic Resurrectionis mysterio optimè quadrat, nempe, quod, Qui perseverauerit vsque in finem, hic saluus erit. Christus, qui vsque ab ineunte sua Incarnatione vsque ad Crucem laborauit, si ab ea agitatus a Iudeis tunc descendisset, opus illi commissum non perfecisset; non ad Sabbathum pertinisset requietionis; *Matt. 20.* non, ut prædixerat, die tertia à mortuis resurrexisset, non iam in gloria Patris sui diuinius suis appareret. *Stetit & mensus est, Hab. 3. 6.* *& emensus terram omnem sua operosissima functionis: Aspexit, & dissoluit gentes, & contriti sunt montes seculi, & incuruati sunt colles mundi ab irineribus æternitatis eius.* Stetit (inquam) in via peccatorum, non ambulans cum eis, nec eorum cedens consilio, qui dicebant. *Descendat nunc de Cruce, & credemus ei.* Stetit, persistit, constetit in incepto, donec cursum metiretur omnem suorum laborum; totaque esset excursa vita, quam agere in terra decreuerat, ut iustus erat. Hæc est terra ab illo emensa; quo factò, iam non illi laborandum, ut hæreditatem capiat omnium gentium. Solo intuitu, possessionem recepit
X x x omnes

Ioan. 16. 22

Primus punctus. Matth. 24. 13.

Matt. 20. 19.

Hab. 3. 6.

Matt. 27. 42.

Eccl. 2. 3.

- omnes terminos terra. Aspexit, & dissoluit gentes, & contriti sunt montes sæculi, & incuruati sunt illi colles mundi: quoniã
- Psal. 71. 11.** *adorauerunt eum omnes Reges terra, & omnes gentes illius seruituti se tradiderunt: Ab iueneribus æternitatis eius, vi videlicet gressuum eius, qui æterni, perpetui, permanentes, perseverantes, perdurantes fuerunt vsque in finem, virtute perpetuæ charitatis, qua dilexit nos vsque in finem, memor in sæculum Testamenti sui noui, &*
- Ioan. 20. 1.** *æterni, quod mandauit in mille generationes. Bene ergo Maria, postquam venit ad monumentum, & non inuento corpore, id nuntiavit Discipulis, postquam & illi putantes sublatum esse, abierunt ad semet ipsos, stabat ipsa ad monumentum foris plorans. Stabat ipsa ad monumentum, & recedentibus Discipulis ipsa non recedebat.*
- Ioan. 20. 9.** *Magni illi Apostoli Petrus, & Ioannes lustrato monumento, credentes sublatum corpus Iesu reuersi sunt in Ciuitatem. Mulier ista fortis, cuius procul est & de vltimis finibus pretium magnum, stat firma, firmiter perseverat, perseveranter quatit, donec inueniat, quem diligebat anima sua. Hæc, in Resurrectione Domini, quæ fructus est perseverantiæ, nos docet perseverantiam.*
- 3** *Hanc enim vnam nominat Ioannes tanquam magistrã perseverantiæ, quamuis non sola esset ad monumentum. Cumque*
- Marc. 16. 1** *dicat Marcus, quod Maria Magdalena & Maria Iacobi, & Salome, valde manè vnã Sabbathorum veniunt ad monumentum orto iam sole. Non sola vidit deesse corpus Domini; nam Lucas de eisdem ait: Et ingressæ, non inuenerunt corpus Domini. Non sola vidit Angelos, subit ingente de eisdem mulieribus eodem Euangelista Luca: Et ecce duo viri steterunt iuxta illas in veste fulgenti. Non sola nuntiavit Discipulis quæ vidit, & audiuit, dicente Luca: Et regressæ à monumento, nuntiaverunt hac omnia illis undecim, & ceteris omnibus. Erat autem Maria Magdalene, & Ioanna, & Maria Iacobi, & cetera, quæ cum eis erant,*
- Matt. 28. 9** *quæ dicebant ad Apostolos hæc. Neque sola vidit Dominum, cum de aliis quoque dicit sanctus Matthæus: Ecce Iesus occurrit*
- illis, dicens: Aucta. Illa autem accesserunt, & tenuerunt pedes eius, & adorauerunt eum. Sola nobis est, vt magistra huius virtutis perseverantiæ proponita, vt quæ ardentior Christum quaesierit, cæceterisque fuerit veluti dux & exemplum, videns se pulchrum, Angelos audiens, Discipulis nuntians. Non enim sine causa scribit sanctus Marcus: At illa excurrentes fugerunt de monumento, inuaserat enim eas tremor, & paor; & nemini quidquam dixerunt: timebant enim. Multæ enim erant mulieres istæ, quibus omnibus ab Euangelistis Maria ista præponitur. Quam Angeli singulariter alloquuntur, quam Christus vltimè singulariter, & propterea Ioannes illam solam nominat. Neque Euangelistarum asserit quisquam cæteras fuisse cum illa, quando conuersa vidit Iesum stantem. Et dixit ei Iesus. Mulier quid ploras? Quapropter neque plorantem illam, vel cum illa cæteras plorantes narrat Euangelistæ. Sola plorat, prima quatit, singulariter ab Angelis audit. Mulier quid ploras? Vna ipsa respondit. Quia tulerunt Dominum meum, & nescio vbi posuerunt eum. Vnam alloquitur Christus. Mulier quid ploras? quem quatit? Illa existimans quia hortulanus esset, dicit ei. Domine, si tu sustulisti eum, Dico tibi, vbi posuisti eum, & ego eum tollam. Et non est exploratissimum ad eam solam Dominum dulce illud verbum dixisse. Maria? Vnde & sola dixit. Rabboni Sola tangere aggressa est, sola iussa est. Vade ad fratres meos, & dicit. Ascendo ad Patrem meum, & Patrem vestrum. Ergo & de illa sola verum est. Venit Maria Magdalene annuntians Discipulis. Quia vidi Dominum, & hæc dixit mihi. Dixerint cætera, & ipsa cum illis, quod Angelos viderint, & sic loquætes audierint. Hæc denuntiat. Quia vidi Dominum. Et hæc dixit mihi Propterea solâ hanc Ioanès commemorat. Cur enim & Marcus, qui aliarum quoque meminit, narrans quid illis dixerint Angeli; de hac sola tandè scribit: Surgens autem mane prima Sabbathi apparuit primò Mariæ Magdalene, de qua eiecerat septè demonia. Illa vadens nuntiavit his, qui cū eo fuerant, lugentibus & stentibus. Et illa*

illi audientes quia viueret. & visus esse ab ea non crediderunt. Ista ergo in primis proponitur, vt quæ ardentè amauit, diligenter quæsiuit, perseveranter requisivit, lætè asperxit, fideliter annuntiauit, vt effectus aptissimus Dominica Resurrectionis, quæ durare nos docet, & rebus nos feruare secundis: quando Deus absterget omnem lacrymam ab oculis nostris, & tunc non erit amplius neque luctus, neque clamor, neque dolor erit vltra, quoniam prima abierunt secundis superuenientibus.

Arca dum stetit in medio Iordanis flumine, populo viam fecit, vt iret in terram promissionis, & in ciuitates habitationis. Transgressi tamen, non inde recesserunt, donec ascendente etiam Arca ipsa populum præcedebat. Primus Christus infixus est in limo profundi, pertransiens aquam intolerabilem, quoniam Deus Pater dedit eum in captiōem dentibus hostium suorum, exurgentium in eum, & viuū deglutire molientium. Nobis hoc pacto munita est via, vt securi transeamus inundantes aquas tribulationum, laborum, persecutiōnum. Nihil est quod vltra timeamus. Timeant, qui tribulant: quoniam operuit aqua tribulantes nos. Latentur tribulati. *Iustum est enim apud Deum retribuere tribulationem iis, qui vos tribulant; vobis autē qui tribulamini, requiem nobiscū.* Hoc nos docet Arca testamenti, quin magis Mediator ipse noui testamenti: præcessit ipse nos, & falsa est Iudæa sanctificatio Dei, dum Tribus Iudæ, ex qua ortus est Dominus noster, prima inter medium aquarum sicco perrexit vestigio, & Dominus Iesus ascendens in Ierusalem, vbi tradendus erat atq; crucifigendus, præcedebat discipulos suos. Ipse lagenam aquæ baiulans est, de quo in figura dicebar: *Sequimini eum in domum, in quam intrat, & dicite: Tempus meum prope est: apud te facio Pascha cum discipulis meis.* Aquam portantem sequi iubemur, vt sciamus quod facit Pascha, in quo Agnus immolatur, non solus, sed cum discipulis eius, vt immolato Agno ipso Dei, qui tollit peccata mundi, & ipsi tanquam Agni mittantur in medio luporum, sequentes vestigia Christi, qui passus est pro nobis,

nobis nihilominus relinquens exemplum, vt tollentes Crucem nostram illum ipsum sequamur Crucifixum. Ascendit demum *Ios. 4. 11.* de aqua, & ante populum ambulabat, resurrexit enim propter iustificationem nostram: vt quemadmodum ipse surrexit à *Rom. 4. 25.* mortuis per gloriam Patris; ita & nos in *6. 4.* nouitate vitæ ambulemus sectatores bonorum operum. Prima Arca intrauit in *Ios. 3. 15.* flumen, vltima de illo exiuit. Patimur nos *4. 11.* post Christum, vt non nisi vt Christiani Christi Discipuli patiamur, Christi Passiōibus communicemur. Nos ante illum, quoniam momentaneum, & leue est tempus, & pondus tribulationis nostræ. Torcular calcavit ipsum, & pressuram habuit intolerabilem; & quoniam præcessurum erat, vt abiret ad parandum in cælis nobis locum, sua Passiōe nostras omnes comprehendit, & circumplexus est; vt totus effundendus sanguis suorum electorum esset sanguis Agni, vt quascunque persecutiōnes & labores quoscunque subitura esset Ecclesia, Christus in se ipso primus sustinisset, vt etiam propter hoc Saulo dicere posset: *Saule, quid me persequeris?* Non à fluuio recessit populus; sed arcam ibidem expectauit ascendentē, vt eam præcedentem sequeretur; nec tu aliter ex eas, quam illum videas exeuntem. Sufferentiam Iob audistis, & finem Domini vidistis, ait Iacobus Apostolus: *Volo exens de tribulatione, sed finem Domini aspiciens, qui non exiit inde Passiones de relinquens, donec earum omnis consummationis vidit finem. Sufine & tu, expectans Dominum; viriliter agens.* Vltimus ergo est, vt ante oculos nostros iugiter sit finis eius, quasi nunquam finiens, sed sine fine perseverans in intima visione oculorum nostrorum; quandoquidem sic vltimus fuit, vt intra terminos Passiōum suarum omnes nostras clauderet passiōes. Tum demum post illum ambulamus, custodientes vias duras, dum ad veram & gloriosam Resurrectionem peruenimus.

Vide autem, si propterea nos primas ascendimus de Iordane, quoniam ex Cruce sua factum est suauè iugum, quod super nos tollere iubemur. Certū est enim quod

- Eccl. 12.** Sapiens dicit: *Timor Domini delabitur cor.* Alperum illi fuit, & graue, non præuenit gaudium, quod sibi proposuerat; exitum expectauit, finem operis prætolatus est, priusquam mercedem acciperet. Crux illi tota, Crux fuit; omnis Passio, Passio: Nos vero aliquando, & in via quiescimus, & in laboribus reparamur; & tum quoque, quando persecutionem patimur, gaudemus in tribulatione nedum patientes; sed & gloriantes, a Deo præueni in benedictionibus dulcedinis. Et huius diuersitatis hæc est ratio, quod exultauit ipse ad currendam viam, gradens in multitudine fortitudinis suæ; sunt enim crura illius columnæ marmoreæ, quæ fundatæ sunt super bases aureas, & in humeris suis portat orbem Potentissimus. Quapropter tamen corpus suum dedit percutientibus, & genas suas vellentibus, & faciem suam non auertit ab increpantibus & conspuentibus, non propterea tamen confusus est: posuit enim faciem tanquam petram durissimam. At Elias, ut grandem metiatur viam semel, & iterum cibo restauratur Angelico. Populus in terra deserta, ambulans in via & inaquosa, mensa cœlesti sibi in deserto parata vsus est. Et portatus est super alas aquillarum, ductu, hortatu, & subsidio duorum illorum magnorum virorum Moyse & Aaron. Vt est fragilis humanitas nostra, sic indiget in laboribus sustentari. Ita Ruth antequam cõpleret opus de hordeo, quod collegerat, facit sibi polentam, & saturata est. **Quin & Paulus** Apostolus primo raptus est in Paradisum, & tum dixit de illo Christus. *Ego ostendam ei, quanta oporteat eum pro nomine meo pati.* Et Apostoli Christum viderunt in claritate, illius dulcedinem prægustantes, priusquam in medio luporum mitterentur tanquam Agni. Et fidelium atque electorum omnium multitudo æque ad cœnam magnam conuocatur, atque ad laborandum in vinea. Et in sudore ipso vescimur pane nostro; & qui laborat manducat; & tollentes iugum Domini super se, inueniunt requiem animabus suis. Alioqui desideremus in via. Manifesta est vox illa **ps. 118. 111.** *psallentis, & concinentis: Hereditate acquisisti testimonia tua: quia exultatio cor-*

dis mei sunt. Hereditate acquirere, est perpetuo possidere. Hoc quare? quia exultatio cordis mei sunt: exultatio ista est in custodiendis illis retributio multa; propter quam retributionem cor suum inclinad custodiendas ipsas. **Dicitur** iustificaciones. Concinit & Sapiens dicens: *Timor Domini, scientia religiositas. Religiositas custodiet te iustificabit cor: iucunditatem, atque gaudium dabit.* Non nuda scientia est religiositas scientiæ, sed timor Dei, sed pietas, sed cultura Dei, de qua infra Sapiens idem: *Execratio peccatori cultura Dei.* Vbi etiam ante dixerat: *In thesauris Sapientia intellexit Deus, & scientia religiositas. execratio autem peccatoribus sapientia.* Ista ergo religiositas, & cultura Dei custodit cor, ut non recedat retro; iustificat, ut iustificetur adhuc, continue proficiens. *Quid ita?* quia iucunditatem dabit & gladium, mentem exhilarat, vires reficit, sensum emollit, animum nutrit, carnem frenat, spiritum accendit; & quo plus comedit, eo plus esurit, & quo plus bibit, eo plus sitit; ut quod summis labiis prægustauit, eo toris vintibus satiatur. Ecce quomodo Christus vltimus in arca exiit de Iordane, nos primi. Propterea quod tota die portauit pondus diei & ætus. Nos vero vix hora vna laboramus, in reliquo otiosi, vacantes, & ad auram ambulantes in meridie.

Et certe si crucem nostram tollentes illum habemus sequi; si in via ipse substituerit aliquando, quomodo qui non ambulat, nos sequemur? Non de tempore questio nostra est. Sequela nostra locum non spectat, aut tempus. Sequeris, si imitaris. Quod imitari vis, id tibi sub oculis statuis, id cõsideras ut exemplum; dum exemplum est, opus illud in sua cõsideratione exerceatur. Quem imitandum tibi proponis, operantem attendis. Tibi ergo semper operatur, non quiescit; donec tu completo opere tuo denique requiescas. Incipit quies a te. Vltimus ergo ipse accendit de Iordane, quia factus est forma virtutis laboris atque patientiæ. O ratio potentissima ad imitandum inuitans, incitans, vigers!

Sed quo vadit, sciamus necesse est, si seculum qui habemus. Magnalæus, quæ tribuit Scri-
ptura punitur.

prura Abraham patri nostro, & quam con-
 sideravit Apostolus dicens; *Fide qui voca-
 tur Abraham, obediuit in locum exire, quem
 accepturus erat in hereditatem; & exiit,
 nesciens quo iret.* Sic enim dixit illi Deus:
 Gen. 12. 1. *Exi de terra tua, & veni in terram, quam
 monstrabo tibi.* Vides nondum monstratum
 illi locum, quod iturus esset. Magna res,
 nimirum terram, quam possidet, derelin-
 quere, & illam nescire tamen, quæ repro-
 mittitur. Sic pbata fides est maximi istius
 amici Dei. Sat illi fuit quod dixerit illi
 Deus: *Veni.* Non ait: *Vade in terram;* Sed:
Veni in terram, quam monstrabo tibi. Ve-
 ni, sequere me, veni mecum. Nam & ego
 vado, & cum veneris vbi sum ego, ibi o-
 stendam tibi, quod nunc polliceor. Dicens
 ergo: *Veni:* illum inuitavit, vt sequeretur
 se. Testatur hoc Propheta dicens: *Quis
 suscitauit ab Oriente iustum, vocauit eum,
 vt sequeretur se?* satis hoc fuit sancto viro.
 Maxima ratio illi fuit Dominum sequi, eo
 ire, quod iret Deus, vbi Deum inueniret.
 Non moras traxit Abraham, promptè se-
 quutus est. Propterea Dominus ipse auem
 illum nominauit, vt qui nō iret modò post
 Dominum, sed volaret magis *Vocans* (in-
 quit) *ab Oriente auem, & de terra longin-
 qua virum voluntatis mee*
 8. At nos quasi infirmi fuerimus in hac
 parte, ad certum vocamur locum. *Si quis
 mihi ministrat, me sequatur, vt vbi sū ego,
 illie & minister meus erit.* Propterea enim
 Resurrexit, vt videntes claritatem eius,
 sciamus, quod nos ducit, quod vocat, quod
 nos antecedit. *Præcur sor enim pro nobis in-
 troiuit in ipsum cælum.* Fuit ams Abraham,
 simus ministri nos pedissequi per terram
 illius sequentes vestigia: non nos pigeat à
 magno viro superari: est enim pater fidei
 nostræ. In illo nos sumus benedicti. *Si Fi-
 lij eius fuerimus vrimus,* vt docet Aposto-
 lus, *Fily Dei.* Veruntamen hoc dicamus
 ad gloriam nostram. De terra, cognatio-
 ne, & domo Patris sui vocauit Deus Abra-
 ham. Expressit quid relinqueret, sed ma-
 la nō proposuit in itinere sufferenda: quin
 potius cognatio illius comitata est secum.
 Sic enim scriptum est: *Tulit itaque Thare
 Abram filium suum, & Loth filium Aran.*

*filium filij sui, & Sarai nulum suam uxo-
 re Abram filij sui, & eduxit eos de Vr Chal-
 daorum, vt irent in terra Chanaan, vone-
 rung; vsq; Haran, & habitauerunt ibi.* Nō
 se valuit expedire sanctus vir, patre secum
 ambulante, cui vt obediens appareat, di-
 cit Scriptura, quod Thare ipse tulit Abram
 filium suum, educens de Vr Chaldaeorum:
 & propterea in Haran moratus est vsque
 ad annos septuaginta quinque ætatis suæ.
 Nos verò quando vocamur, Crucem iu-
 bemur tollere, nedum relinquere patrem 24.
 & matrem, veram & odisse eos, adhuc
 autem, & animam ipsam nostram, &
 carnem crucifigere, illumque imitari, qui
 traditus est; illulus, flagellatus, & de-
 mum crucifixus; vt sic daret animam su-
 am redemptionem pro multis. Quis tam
 asperum iter aggrediatur, vias adeo du-
 ras & prauas semitas, nesciens quo vadat:
 Magna causa, quia gloria magna est se-
 qui Dominum, sed & ipse prænuatians
 Passiones suas, subiecit & posteriores glo-
 rias. *Eccc ascendimus Ierosolymam & filius
 hominis tradetur, flagellabitur, & cru-
 getur, & die tertia resurget.* Proposito
 enim sibi gaudio sustinuit Crucem. Lo-
 cum istum vult nos scire. In ipsa vocatio-
 ne nobis illum demonstrat. Non dicit:
Veni in terram, quam monstrabo tibi, sed
 ait: *Si quis mihi ministraverit, honorificabit
 eum Pater meus, qui est in cælu.* *Qui odit
 animam suam in hoc mundo, in vitam æter-
 nam custodit eam.*

Propterea ad hoc propositum elegit A-
 postolus, vt testes essent Resurrectionis
 eius. Sic enim Petrus ad fratres: *Oportet ex
 his viris, qui nobiscum sunt congregati in
 omni tempore, quo intrauit, & exiit inter
 nos Dominus Iesus, incipiens à baptisate
 Ioannis, vsque in diem, qua assumptus est à
 nobis, testem Resurrectionis eius nobiscū fieri
 vnum existū.* Vult vnum eligi, qui cum
 Christo fuerit, dum cum hominibus con-
 uersatus est, prædicans Euangelium, vt
 nouerit, quæ fecit Dominus, quæ dixit,
 & docuit. Sed hoc vnum tamen explicat,
 quod sit testis Resurrectionis. Cætera
 viderit omnia, audieritq; in hunc finem,
 vt idoneus testis sit Resurrectionis eius,
 Hoc

Hoc vnum Petrus in prima concione sua post acceptum Spiritum Sanctum maxime contendit, quod Christus resurrexit.

Act. 2. 23. Hunc definito consilio, & prescientia Dei traditum; per manus iniquorum affligentes

24. interemisti, quem Deus suscitauit, solutis

25. inferni doloribus, iuxta quod impossibile erat

25. teneri illum ab eo Quod probat euidenter

per Dauidem, qui in Psalmis de illius Resurrectione locutus est. Et subdit denique:

Act. 10. 41. Hunc Iesum resuscitauit Deus, cuius nos omnes testes sumus. Et hos testes à Deo

prædestinatos asserit, vt certa esset atque indubitata Domini Iesu Resurrectio. Ardua est via, quâ ambulare iubemur; asperius calles, quos transire nos oportet, nõ veluti per aëra quasi aues, quemadmodum Abraham volaturus sumus, sed per spinas & tribulos, per aspera & praua, per arctam viam, per duras semitas progredi necesse est, Christum sequentes crucifixum. Erat igitur demonstranda terra, ad quam pergitur; erat manifestanda merces tantorum laborum atque Passionum: erat aperienda porta, per quam intramus: erat scindendum velum, vt introspicere possemus, vbi Deus sedet super Cherubim gloria: erat ipsa gloria, quam expectamus, nobis patefacienda.

9. Ecce iam apertum est Cælum, iam Paradisum ingressus est latro, iam de lacu, in

Lus. 23. 43. quo non erat aqua vincti: educti sunt patres nostri. Et resurgens Christus ex mortuis, mortem iam cœpit morti tradere,

Zach. 9. 11. & notas fecit nobis vias vitæ, adimplens

Psal. 15. 11. latitiam nos cum vultu suo. O ratio bene viuendi. O causa perseuerandi. O impulsus perficiendi. Hic fructus est perseuerantia, hæc patientiæ merces, hæc requies laborantium. Non quieuit Deus ab operibus, donec compleret omnia. Igitur

Gen. 2. 1. 2. perf. celi sunt celi & terra, & omnis ornatus eorum. Compleuitque Deus die septimo opus suum, quod fecerat. Et requieuit die septimo ab vniuerso opere, quod pararat. Vide si à primo die, quo cœpit distinctè opus suum vsque ad complementum, requiem quæsiuit, si non singulis diebus impleuit opus suum. Completo opere, tunc & non antea requieuit, neque com-

pleuisse dicitur quando operabatur. Vnã sunt completio & requietio. Compleuit dum laboras, compleuit post laborem tunc quiescis, opere completo. Vultis inuenire requiem animabus vestris? Inquam Christi tollite super vos. Non prius quiescas, quam compleueris opus; alioquin non erit tibi requies, sed labor & dolor. Dum tempus est operandi, qui non laboras, non manducat; & qui non manducat ex his est, de quibus scriptum est; *Famem patientur sicut canes, & circuibunt ciuitatem.*

An quiescit, qui famefcit? An quiescit, qui patitur? An quiescit, qui in circuitu ambulat? Qui recta procedit, terminum inuenit via: lux: vbi circuitus, ibi nullus terminus: & ided motus continuus, requies nulla. *Semper oritur sol, & occidit, & ad locum suum reuertitur, ibique renascens gyrat per meridiem, & fluctuat ad Aequilonem Lustans vniuersa in circuitu pergit spiritus, & in circulos suos reuertitur.*

Etenim concentum celi quis dormire faciet? dormiat, vt requiescat, si potest, si id permittat sapientia, quæ dicit: *Gyrum celi circuiui sola.* Itã incessanter. *In circuitu impii ambulant, & nulla est requies.*

Et quod plus requiem quæsieris, plus laborabis. quia scriptum est: *Pone illos vt rotam, & sicut stipulam ante faciem venti.*

In spiritu vehementi conterit naues Tharsis. Et stipula requiescet ante faciem venti? & leuis palea stabit, vbi commota sunt vniuersa? & fluida mens hominis ibi requiescet, vbi ibant aquæ & reuertebantur? Cur dixit ille: *Diuitia si affluant, nullo cor apponere? quia, si vbi est thesaurus tuus, ibi est cor tuum.* Affluentibus diuitiis atque fluentibus continuè, si cor apposueris, nulla erit illi requies, fluct, refluet, influet, confluet, & effluet. Ergo dum tempus habemus, operemur: quia tempus nunquam consistens, in successione consistit, & in perenni fluxu percurrit indefinenter. Hæc est rota, hic Iordanis, qui non est vquam reuersus retrorsum. Hoc tempus operandi, quia nunquam quiescendi. Vbi compleueris opus, vbi tempus desierit, vbi sabbatum superuenerit, tunc cessabis ab opere tunc requiesces.

10. Neque frustra Scriptura dicit: *Igitur egressus est populus de tabernaculis suis, ut transiret Iordanem. Iordanis autem ripas alvei sui tempore messis impleuerat.* Nam transmissio Iordane, ubi aduersa senferunt, facile retrò regredi uoluisent, quandoquidem & dux eorum Iosue vir magnus, ut uidit populum terga uertentem inimicis suis, Deum rogans dicebat: *Heu Domine Deus, quid uoluisti traducere populum istum Iordanem fluiuium, ut traderes nos in manus Amorrhæi, & perderes? Utinam, ut capimus, mansissemus trans Iordanem.* Si sic rogat dux, quid populus, si aduersa tetigissent? Voluit ergò aquarum abundantia & fluminis plenitudine Dominus populum coercere, nè illi ueniret in mentè cogitatio reuertendi. Facilis fuit transitus, siccante Domino Iordanis aquas; difficilima reuersio, quia cum ascendissent portantes arcam fœderis Domini, & siccam humum calcare cœpissent, reuersæ sunt aquæ in alueum suum. Auxilium Domini est ad transitum Iordanis in terram promissionis; non adiuuat retrocedentes, sed obstat magis. Cur putas dicebat populus ille perfidus: *Constituamus nobis ducem & reuertamur in Egyptum?* Vbi Dominus ductor eius fuit, nullum erat reuersionis consilium. Cogitantes in Egyptum reuerti, necesse habent sibi ducem constitutere. Non Deus, non Moyses, non Aaron, non Iosue dux erit, qui reducat. Iam qui reuerti cogitat & discernit, Deo renuntiauit, Christo renuntiauit, Euangelio renuntiauit, renuntiauit Veritati. Quis erit illius dux? Num Iudas, qui factus est dux eorum, qui comprehenderunt Iesum? sed suspensus crepuit medius. Num diabolus, sicut populus, qui sequebatur Deos alienos? sed si id feceritis, sicut vnus de Principibus cadetis, de quo auditis: *Videbam Satanam sicut fulgur de cœlo cadentem.* Num Core, cui Dathan & Abiron, & multi alij adhæserunt illi; sed dirupta est terra sub pedibus eorum, & aperiens os suum deuorauit illos cum tabernaculis suis & ueruerit substantia eorum, descenderuntque uiui in infernum. *Quem o homines retrocedentes uobis ducem constituetis,*

ut in Egyptum reuertamini? Quis erit dux uester? an mundus, qui totus positus est in maligno? sed iam iudicatus est, iam damnatus. Excemus de illo magis, *ne cum hoc mundo damnemur.* Video, video ducem uestrum, concupiscentiam uestram. Hæc est dux uester, ambulatis post prauitatem cordis uestris, cuius nouissima ducunt ad mortem. Sequamur Deum nostrum. Dominus solus populus ad destinatum. *Dominus solus* (inquit Sapiens) *sustinentibus se in uia ueritatis & iustitia.*

SECUNDA PARS.

Quis nõ videat resurgentem populum Christianum hodie, qui uiuentem Agnum, qui fuerat occisus, accepit in uisceribus suis, qui panem uiuum, qui de cœlo descendit, ut daret uitam mundo, deuotè recepit & manducauit; cum scriptum sit: *Si quis manducauerit ex hoc pane, uiuet in æternum.* Et: *Qui manducat meam Carnem, & bibit meum Sanguinẽ, habet uitam æternam, & ego resuscitabo eum in nouissimo die?* Hi profectò, quos Christus ui suæ carnis fideliter comedita resuscitabit in nouissima die, nõ ultra morientur; habent enim uitam æternam; sicut & ipse Christus resurgens ex mortuis iam non moritur, mors ultra non dominabitur ei. Propterea ut tunc illius resurrectionis fructum aliquis consequatur, uitam ipsam æternam illi seruare necesse est; nam qui habet uitam æternam, cum solus Christus resuscitabit in nouissimo die. Quoniam impij non resurgent in iudicio, neque peccatores in concilio iustorum. Qui enim uitam æternam non habent, his resurrectione non erit ad uitam, quin magis sicut oues ponentur in inferno, ubi mors depascet eos. Non satis est ergò, si panem manduces uitæ, & Christum, qui uita nostra est, in te recipias; si illum euomas; si excidas à gratia; si non ultra Christus habitet in te; id quod euenit recedenti à mandatis Domini. Hic enim mortuus est, & nõ habet uitam æternam in se manentem; cum scriptum sit: *Si auerterit se iustus à iustitia sua, & se*

erit

erit iniquitatem secundum omnes abominaciones, quas operari solet impius, nunquid viuet? Omnes iustitiae eius, quas fecerat, non recordabuntur: in prauaricatione, qua prauaricatus est, & in peccato suo quod peccauit, in ipsis morietur. Sicut enim si impius ab impietate recedat, & faciat iustitiam, vita viuit. Si contra iustus sit iustitiam derelinquat, & se tradat iniquitati, in iniquitate, quam operatus est, in ipsa moritur, id est, propter iniquitatem suam mortem inuenit. Quæ via Domini ita est aqua, vt si quis illam calumnietur, nõ pretereat ipse rationem: quæ illam iustificet, obiciat, sed eandem etiam paucioribus verbis repetat. Et dixistis (inquit per Prophetam) Non est aqua via Domini. Audite

Ezech. 17. Non est aqua via Domini. Audite

25. ergo domus Israel: Nunquid via mea non est

26. aqua, & non magis vestra praua sunt? cum

enim auerterit se iustus à iustitia sua, & fe-

27. cia, quam operatus est, morietur. Et cū auer-

terit se impius ab impietate sua, quam ope-

ratu est, & fecerit iudicium, & iustitiã, ipse

animam suam uiuificabit. Vides Deũ eandem suam viam repetentem absque alia probatione, quod ita per se & euidenter aqua sit ac iusta, vt non aliud opus sit, quam illam præ oculis tenere, eamque attentissime considerare.

12. Quæ nimirum nobis hoc tempore ob-

licienda est, fixoq; animo contemplanda,

partem putamus iam nunc perfecisse, quan-

dò penitentes confugimus ad thronum

gratiæ, vbi per sacerdotum sententias ven-

iam cõsecuti sumus peccatorum nostro-

rum: vt vita viuente ad mensam Domini

accederemus, ibi comedentes, quæ no-

bis appositæ sunt, nempe carnem Christi,

quæ verè est cibus: vt vitam Christi resur-

surgentis in nobis accipiamus, cum illo

resurgentes. Sed summo studio cauendũ,

ne in aliam incidamus partem, rursus vi-

tam veterem repetentes, & ad vomitum

nostrum denuo reuertentes, vt inter im-

pios computemur, de quibus canit Psal-

mus: Non sic impij, non sic sed tanquam pul-

uis, quem proicit ventus à facie terræ. Idèd

non resurgent impij in iudicio, neq; peccato-

res in consilio iustorum. Iustum assimilauit

Psal. 1.4.

ligno plantato secus lacus aquarum,

suo tempore fructificanti, suum decorem

conseruanti, ita vt neq; folium eius decida-

dat; cui omnia succedant prospera. Impios

verò pulueri comparat; pulueri (inquam)

non in terra iacenti, sed quem proicit

ventus à facie terræ. Puluis iste nec fru-

ctum edit, nec folis ornatur, nec prospe-

rum quidquam operatur: id est, quæ ab

ipso procedunt, nec commodum habeat,

nec decorem, neque successum; sed imple-

met in sua substantia dispergiat. Vitam

in se non habet, neq; eam cum deniq; re-

cepturus est, quando generalis erit omniũ

resurrectio. Si enim impius in sua impietate

mortuus est, nõ quando erit in ipsa

impietate confirmatus; vita viuet? si hic,

quando potest respicere & ad vitam re-

ueri, mortuus est tamen in impietate sua,

quid erit iam mortuus morte secunda, à

qua resurgit nemo? Idèd non resurgent

impj in iudicio. Coniungetur quidẽ ani-

ma corpori, quæ ratione omnes resurge-

mus: sed anima mortua in peccato (vobis)

non minus influet in corpus suum mortuũ

qua mortua est, quam vitam naturalem,

qua viuit. Anima peccatrix à corpore se-

parata viuit, quia immortalis creata est:

mortua est alienata à vita Dei, & morti

deuoranti subiecta in æternum. Contra:

Corpus mortuum est quidem, quia exa-

nime est, nec per se viuit; sed cruciantem

mortem hæcenus non sentit. Hanc vt

sentiat & pariat, sensum habeat necesse

est & vitam: Hanc ab anima conseq-

uetur. Ergo mortem acerbiorẽ accipiet præcedente illa prima naturali; mortem accipiet, quæ cruciabit in æternum, vbi naturaliter moriens fuerit aliquando resur-

recturũ. Ergo mors ista secunda, acerbior & diuturnior mortuũ magis reddet, quam reddiderat prima illa mors. Si ergo propter vitam, quæ dabitur ad mortem, dicuntur etiã impij resurgere: non multo magis propter hanc mortem, cui subser-

uiet illa vita, verum est, quod non resur-

gent impij in iudicio. Adiecit Propterea

Psalms: Neq; peccatores in consilio, id est

congregatione iustorum. Verè enim iusti,

ad plenam omniq; expertem mortis vitã

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

fun-

sunt resurrecturi. Ideo ligno viuenti comparari, quod vt ad honorem mittat radices suas, plantarum est fecus decursus aquarum, id est iuxtaquam viuarum, quæ nunq̄ deficit, vt viuat in æternum : viuat vero fructuosum, decorū, beatum. At verò sicut puluis à vento dispersus, per se non vitra colligi potest, vt simul coniungatur, vt de eo sicco homo formetur, & in cuius faciem inspiratur spiraculum vitæ. Ità verè, sicut dictum est: *Non resurgent impij in iudicio: sicut pulueri, proiecto à vento huc & illuc, repugnat naturaliter resurrectio.* Sic felix resurrectio longissimè ab impijs est elongata. Quod si potens est manus Domini, etiam à quatuor ventis puluerē colligere, de quo vt de limo terræ hominē restituat, cum id fiat virtute Dei, irascentis contra impium, & ided restituat, vt torqueat in æternū, non rectè assimilatus est impius pulueri ineptissimo ad resurrectionem, quandò momentanea ista eius restauratio erat ad ruinam æternam?

13. Peccantem hominem pœna illa ex Dei decreto secuta est. *Maledicta terra in opere tuo: In laboribus comedes ex ea cunctis diebus vita tua: spinas & tribulos germinabit tibi, & comedes herbã terræ. In sudore vultus tui vesceris pane, donec reuertaris in terram, de qua sumptus es, quia puluis es, & in puluerem reuertaris.*

18. O puluis mortui hominis! puluis fuit origo illius prima, puluis illius consummatio, sed puluis multus aqua fuit ille primus: formauit enim Deus hominem de limo terræ. Puluis iste vltimus siccus est, quem proicit ventus à facie terræ, aptus ille ad vitam. Et ided factus est homo in animam viuentem. Vltimus iste ineptus omninò ad resurrectionem. Iniquitas fecit hoc, ergò non resurgent impij in iudicio. Hæc ità se habent, si Adam primum attendamus, qui à Deo factus in animam viuentē, sese ipse à Deo recedens id fecit, quod dicit Apostolus:

19. *Corpus mortuum est propter peccatum.* Ab anima viuente in corpus mortuum propter peccatum recidit, sed bonum habemus nuncium Euangelizantis Pauli.

14. Factus est primus homo Adam in animam viuentem, nouissimus Adam in spi-

ritum viuificantem. Ille primus in anima peccauit, & mortuus est. Num qui de limo terræ, re mortua, formauit, nempe de puluere, non poterit de puluere rursus ad vitam excitare? An nò scriptum est: *Mul-*

ti de his qui dormiunt in terra puluere, euigilabunt? Dormiunt in terra puluere propter sententiam illam: *Donec reuertaris in terrã, de qua sumptus es, quia puluis es, & in puluerem reuertaris.* Quid illud est, quod de limo terræ formauit Deus? homo. Dicit enim Veritas: *Formauit Deus hominem de limo terræ.* Vnde illud ergò, quod ibi sequitur: *Et inspirauit in faciem eius spiraculum vitæ?* Faciem quidem habebat hominis, in quam inspiraret Deus spiraculum vitæ, habebat (inquam) hominis effigiem, hominis partem, quæ est corpus, quæ dicitur homo. Hunc hominem dicit reuersurum in terrã, de qua sumptus est: spiritus autè reuertetur in locum suū, nempe ad Deum, qui fecit illum. Ergò homo ille ex limo formatus, puluis denuò factus, quid mortuum est. Ergò in puluerē reuerti, obire est. Sic dormiunt homines in terra puluere. Ergò tum quandò resurgent, euigilabunt: quia non est abbreviata manus Domini, quo minus in puluerem reuersi, ad animam viuentē denuò reuertantur. Sed pergit Daniel: *Alij in vitam æternam: alij in opprobrium, vt videat semper.* Noluit dicere, vt viuant semper, cum tamen videre non possint, nisi viuant. Sed quia ibi vita nò intenditur, sed pœna; ided enim viuēt, vt crucientur, sensum potius, quo pœna sentitur, commemorauit, quàm vitam, qua viuatur. Sicut autè per opprobrium intellexit pœnam omnem Inferni; ita per visum intellexit sensum; quo pœna illa sentietur: quod torum erit, semper erit & in æternum.

Sed nunquid sic homo factus est primus in animam viuentem, vt nò in eo verè esset etiam spiritus vitæ? Præditus nimirum fuit iustitia & sanctitate, quæ facit animam viuentem. Anima propriè, si seorsum illam accipias, vita magis est, quàm viuens; vita (inquam) corporis, qua corpus viuens est. Quod enim viuut, non seipso, sed alio viuut, quod est vita eius. Ergò ani-

ma vi-

Yyy

Tom. II. Belliniani.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

Dan. 12. 2.

Gen. 3. 19.

Gen. 2. 7. 8.

Dan. 12. 2.

Gen. 3. 19.

Gen. 2. 7. 8.

Dan. 12. 2.

Gen. 3. 19.

Gen. 2. 7. 8.

Dan. 12. 2.

Gen. 3. 19.

Gen. 2. 7. 8.

Dan. 12. 2.

Gen. 3. 19.

Gen. 2. 7. 8.

Dan. 12. 2.

Gen. 3. 19.

Gen. 2. 7. 8.

Dan. 12. 2.

Gen. 3. 19.

Gen. 2. 7. 8.

Dan. 12. 2.

Gen. 3. 19.

Gen. 2. 7. 8.

Dan. 12. 2.

Gen. 3. 19.

Gen. 2. 7. 8.

Dan. 12. 2.

Gen. 3. 19.

Gen. 2. 7. 8.

Dan. 12. 2.

Gen. 3. 19.

Gen. 2. 7. 8.

Dan. 12. 2.

Gen. 3. 19.

Gen. 2. 7. 8.

Dan. 12. 2.

Gen. 3. 19.

Gen. 2. 7. 8.

Dan. 12. 2.

Gen. 3. 19.

Gen. 2. 7. 8.

Dan. 12. 2.

Gen. 3. 19.

Gen. 2. 7. 8.

ma viuens, non seipsa uiuit. quia non sui, sed corporis vita est. sed alio, quod est vita eius; quod aliud maius illa est: sicut ipsa corpore suo maior est, quod uiuificat. Nihil autem præter Deū maius est illa: Deus ergo solus vita est animæ, qua est anima uiuēs. Viuebant ergo duo simul & Corpus Animæ, & Anima Deo; quin magis totus homo præditus erat vita Dei. An ergo, qui ex puluere mortis excitare potest id, quod ex puluere formatum est, mortuam animam non poterit ad vitam reuocare? Nō potest ipsa per se, quia non sibi vita est, sed a Deo factus est homo in animam uiuentem. Potest igitur a solo Deo denuo suscitari in Animam uiuentem. Quis hoc operatus est? qui venit in spiritum uiuificantem, nō uiuentem solum, sed uiuificantem. Iste est, quo excitante, iusti euigilabunt in vitam æternam. Sic excitabuntur, ut non videant modo, sed ut uiuant; & sic semper, ut vita fruantur æterna. En uiuentes isti.

Isa. 26. 19. *Viuent mortui tui, interfecti mei resurgent.*

Expergiscimini, & laudate qui habitatis in puluere: quia ros lucis, ros tuus, & terram

Joh 8. 48. *gigantum detrahes in ruinam* Audis dormientes in puluere excitari, ut expergiscantur? sed cur interfectos vocat? an non interfecti, quos occidit ille, qui fuit homicida à principio: cuius inuidia mors introiuit in orbem terrarum? Audis excitantem?

Sap. 2. 14. *Expergiscimini. Quis mortuos vocat, nisi qui uiuentes potest facere? tu dormientē nō excitabis, nisi quē possis reddere uigilantem.*

Joh 11. 25. *Lazarum non uocauit, nisi qui erat & vita & resurrectio. Iste est, qui clamat: Expergiscimini: quia in iussu Dei resurgent mortui, & uocem Filij Dei, qui audierint, uiuent. Omnes quidem, qui in monumentis sunt, extremo tempore audient uocem Filij Dei, & audientes uiuent; & procedent qui bona fecerunt, in resurrectionem uitæ; qui uero mala egerunt, in resurrectionem iudicij. Ergo & nunc, qui audiunt uocem Filij Dei, de puluere mortis excutiuntur, & euigilant. Hæc est uox Filij Dei: Expergiscimini, & laudate, qui habitatis in puluere.*

Isa. 26. 19. *Filij Dei: Expergiscimini, & laudate, qui habitatis in puluere.*

Etiā nunc habitat in puluere, si per puluerem mortis designatur pœna, cur

non & culpa? An non & mors animæ, eaq. in primis intentata est, quando dixit Deus: *Quocunque die comederis, morte morieris.* Cur ergo de morte solam corporis dixit: *Puluis es, & in puluerem reuerteris?* Non poterat (amabo uos) dicere: *Puluis fuisti, quia de terra sumptus es, in quam tua iniquitas te rursus reducet?* dixit: *Puluis es: ut, nedum originem suam reuocaret, ad mentem: sed tantum statum illi obiceret, in quem ceciderat.* Puluis es (inquit) mortuus es, non minus puluis es, nunc in morte ista peccati, quam in morte corporis sis futurus. Puluis es, quem profertur uentus à facie terræ: *Quare de terra euelleris, de mundo eiiceres, tanquam puluis proiiceris à facie terræ? Quia peccasti, quia morte mortuus es. Anima mortua, quo plus corpori coniungitur, eò plus facit mortuum: peior est mors eius, quam uita: plus potest sua morte corpus occidere, quam sua naturali uita uiuificare.* Puluis, puluis itaque nunc es, in puluere habitas, quia habitas in regione umbræ mortis. Ergo expergiscimini qui habitatis in puluere. Audite, & uiuite. Hic est ros lucis, uerbum ueritatis, doctrina pietatis. *Conuertite uos, ut pluuia doctrina mea, fluat ut in eloquium, quasi imber super herbam, & quasi stilla super gramina: Sic dixit Moyses. Sic dicit Christus Propheta similis illi: Herba ad pluuiam reuiescunt, ac ueluti resurgunt.* Puluis, ex quo factus est homo, limus erat, aqua infusus puluis. En ros pulueri committitur, unde iterum formatur. Verbum infusum animæ nostræ, potens est illam saluare, dixit Sanctus Iacobus: *Mortui audite uocem Filij Dei, suscipite uocem lucis, suscipite gustam uocis antelucani.* Sa. Rom. 11. 14. *Mane dormitis: iam hora est de somno surgere.* Etiam Dominus surgens mane apparuit primò Magdalene, de qua eiecerat septem damonia. *Surgite, resurgite, expergiscimini. Surge qui dormis, & exurge à mortuis, & illuminabit te Christus: quia ros lucis, ros eius. Resurgit Christus mane diluculo, & apparet his, qui nolunt locum dare diabolo. Illi resurgit, qui dicit: Mane astabo tibi, & uidebo, quoniam non Deus uolens iniquitatem tu es.*

Quam-

17
 16. 19. Quamobrem verò loquens Iſaias de reſurrectione adiecit: *Et terram gigantum detrahes in ruinam?* quanam eſt terra gigantum? Puluis terræ ſunt hi, quos extollic ventus, vt deiciat & deſtruat: hi non reſurgent in iudicio, ſed in ruinam detrahentur. De Chriſto Simeon prophetauit: *Eccè poſtus eſt hic in ruinans, & in reſurrectionem multorum.* Euigilabunt omnes, ſed alii in vitam æternam, alii in opprobrium, in ignominiam, in confuſionem; hoc eſt, in ruinam: reſurgent, vt cadant, deiciantur dum eleuabuntur, ruent in abyſſum, deſcendent in infernum viuentes.

16. 14. Quid putas antè dixerat Propheta? *Morientes non viuant, gigantes non reſurgant, propterea viſitasti, & contriuiſti eos, & perdidisti omnem memoriam eorum.* Superbi iniquè agentes, longè ſunt à reſurrectione iuſtorum; ſic conterentur & in puluerem redigentur, vt neq; eorum viuat aut ſuperſit memoria; proſus delebuntur; hoc eſt, detrahi in ruinam, in profundum laci. Plena mors per hæc intelligitur, qui nunc obdurant aures ſuas, ne audiant legem & vocem Filii Dei. Hoc quidem illis euenit etiam in præſenti, vt conterantur, & ſiant tanquam puluis; cuius ne memoria quidè ſuperſit. Sed id maximè tunc erit, quando detrahentur in ruinam æternam, quò plus gloriauerint ſe proceræ ſtatura, quò ad mentem ſublimes, vt gigantes, eò magis erunt in opprobrio, vt videant ſemper. Modò etiam eſt, qui ſtultus apparuit, poſtquam eleuatus eſt in ſublime. Id tunc erit maximè, quando & qui ſimilis eſſe voluit Altifſimo, in profundum laci detrahetur. Gigantes non reſurgant.

18 Ros, imber, aqua puluerem prohibet, nè de terra eleuetur, & à vento proiciatur: oculi ſublimes humiliantur, cor noſtrum contineat ſe, nè in diuerſa diſpergatur. Chriſto non ſatis fuit, pulueri huic noſtro aquam ſuam benedictam immiſcere, ſanguinè adiecit. Morte ſua congregauit nos, nedum diſpergi non permittit, ſed vnà nos colligit. Vatrium illud auditiſt ſingulari: *leſus moriturus erat non tantum pro gente, ſed ut filios Dei, qui erant diſperſi, congregaret in vnum.* Effuſus eſt ipſe ſicut aqua,

vt congregarentur aquæ in locum vnum, vt nos, qui effuſi eramus, diſſecti, diſſuncti, diſperſi, in vnum colligeremur. Sed quid timor fecit diſcipulorum Chriſti? Prædixit ipſe: *Veni hora, vt diſpergamini vnus quiſque in propria, & me ſolum relinquat.* Ioan. 16. 32. Si ſic timor, quid amor? quid ſollicitudo rerum terrenarum? à voluptatibus vitæ cunctes quid? voluntatis volantis volubilitas quid? ſpiritus vbi vult ſpirat. Ventus iſte eſt, qui puluerem proicit atq; diſpergit; vt diſpergatur vnusquiſque in propria; vt omnes quærant quæ ſua ſunt. Qui cum Chriſto non colligit, ſpargit. Sua quærare, eſt diſpergi; amor ſui ventus eſt, qui vbi à Deo ſciunctus eſt, vbi legem eius poſthabet, quæ directam viam oſtendit, per deuiam quæque diſpergitur, quæ omnia cum inania ſint, non implentia, non obſeruantia, quæ promittunt, huc illucq; impellunt animum, vt nulla ſit quies, vt ambulet per loca inaquoſa, vbi ſiccus eſt puluis, quem proicit ventus, & requiem non inueniat, dicens ſemper: *Reuertar in locum, vnde exiui.* Iam hoc, quod ardentè expecti, non ſtat promiſſis; repetam quæ dimiſi; ſed ſi neque repetita placebunt, ad aliam me conuertam: quæ nimirum, propterea quodd inania ſunt, ſe quærentem illudunt, vt nullum fructum capiat ex eis: qui quoniam citò & inconſultè credit, credit (inquam) mendaciis, leuis eſt corde, tanquam puluis; vt diſpergatur, ſemper proiciatur, & euaneſcat. O puluis, qui obnubilat mundum vniuerſum. An iſta mentis diſperſio mors non eſt? ſi ibi mors, vbi diſtinctio eſt animæ à corpore, quid vbi diuiſa eſt anima à ſeipſa? *Diuiſum eſt cor eorum, nunc inſeribunt:* ſcribit Propheta: Vbi ex vno homine duæ iſtæ partes diuiduntur, corpus, & anima, mors eſt corporis. Et non erit anima mortua, vbi in infinita diſpergitur, vbi puluis facta eſt, non collectus, ſed proiectus: o mors! o homo verè conuerſus in puluerem mortis: reuertere, reuertere ad Dominum Deum tuum. Ipſe eſt enim vita tua, & longitudo dierum tuorum. Veni ad Chriſtum, qui factus eſt in ſpiritum viuificantem; qui eſt reſurrectio & vita.

Iſta ergò eſt reſurrectio noſtra, vt in

Y y y 2 vnum

Ioan. 16. 32
 Ioan. 3. 8.
 Luc. 11. 23.
 Luc. 11. 14.
 Oſa 10. 2.
 Deut. 30. 20
 1. Cor. 15.
 Ioan. 11. 25.
 19

vnum colligamur, & collecti à Spiritu Christi viuificemur: Spiritus mundi ventus est, proiciens, disiungens, dispergens, vt homo non sibi ipsi adit, cum seiplo cōiunctus non sit; sed sit à semetipso nimium elongatus. Qui fame peribat, qui, teste Patre suo, mortuus erat adolescentior filius, ad se reuersus, de reuersione ad Patrē capit cogitare. Tu te tibi prius vnitas, vt vnus cum Deo spiritus efficiaris. *Intra in cubiculum tuum, & clauso ostio, ora Patrem tuum:* in te collectus, Deo coniungere.

Luc. 15. 17. Audite confitentem: Vnam petii à Domino, hanc requiram, vt inhabitem in domo Domini. *Vt videam voluptatem Domini, & vissem templum eius.* Vnam rem, vnum quod est necessarium, id vnum, quod segregat me à multitudine vanitatis, & operantium iniquitatem. Vnum istud petii, quod est non proici à facie terræ, sed habitare in domo Domini. Quod est abscondi à creaturis. *Quoniam abscondit me in tabernaculo suo. In die malorum abscondit me in abscondito tabernaculi sui. In petra exaltauit me.* Quid est exaltare, nisi suscitare? eleuare in petra, in re solida, vnita, forti? Ergo hæc est resurrectio nostra, separari à plurimis, in quibus est turbatio; & vni Deo coniungi, vbi est vita & pax. *Quam magna*

Psal. 30. 20. multitudo dulcedinis tue, Domine, quam abscondisti iumentibus te. Abscondes eos in abscondito faciei tue, à conturbatione hominum: proteges eos in tabernaculo tuo à contradictione linguarum. Vides turbari homines erga plurima? Vides plurima ipsa sibi contradicere, sicut emptores faciunt, quorum dicit quilibet: Quod ego profero, alia omnia antecellit. Venies ad me, & bene tibi erit, melior est acquisitio mea; omnia, quæ desiderantur ab aliis, his non valent comparari. Sic creatura omnes, humana concupiscentiæ, deceptæ illecebra, contradictione linguarum grauant corda hominum vanitate, & mendacio; & sic conturbata sunt omnia, inquieta, tribulationem, & dolorem inferentia. Viuitur ergo solum in abscondito, vbi facies est Domini, abstrahens à conturbatione hominum. Propterea soli Mariæ, dum ab aliis segregata est, apparuit Christus vita no-

stra, qui viuus viuam fecit & latam: vt iam non fieret, sed gauderet; & gauderet in Domino, & exultaret in Iesu salutari suo. Mariæ à viuente visitata, confortata, & confirmata, ceteras mulieres ita confortauit, vt dignæ fierent, quibus Iesus occurreret, dicens: *Aueti.* Et accederent ipsæ, & tenerent pedes eius. Pedes ergo & nos Resurgentis teneamus: sic enim ascendens ad Patrem suum & Patrem nostrum, trahet nos post se, & vna cum illo resurgentes, secum quoque ad Patrem ascendamus. Quod nobis ipse concedat. Amen.

CONCIO SECVNDA.

ARGVMENTVM.

De victoria Christi contra diabolum, de qua nobis latandum est. Tangitur malitia diaboli, qui comparatur cum Rege Hai, in morte sua. Propter triumphantem Christi gloriam, & propter mundi salutem latandum in hac die. Gloria Christi nos damnat, si ipsius vias, & præcepta non sequimur.

RECTE quæ foris stat, ploratur, quæ introspicit, videt Angelos. Nam quæ exterius sunt, affligunt; lætificat interiora. Abscondita erat in Deo vita Christi, dum esset ipse in manibus impiorum; sicut & nostra, dum laboramus, abscondita est cum Christo in Deo. Quæ ergo foris stant, ea solum, quæ parent aspicientes, ab oculis suis lachrymas non valent abstergere, nec illorum potest cessare vox à ploratu. Tristes erant Apostoli de nece sui Domini, qui mortem suam prædicens, dixerat illis: *Plorabitis & stebitis vos, mundus autem gaudet, vos vero contristabimini.* Id probauit euentus. Nam in cena audientes, quod vnus ex illis eum traditurus esset, contristati sunt valde, & in hortu erant oculi eorum grauari præ tristitia. Ergo

Ergo in tota Passione Domini tristitia fuit
 illis magna, & continuus dolor cordibus
 illorum. Propterea & de Maria dicitur,
 quod viso Iesu rediituo, vadens nuntiavit
 his, qui cum eo fuerant lugentibus & flen-
 tibus. Hoc totum, quia foris stabant, ex-
 teriora duntaxat considerantes. Dauid ve-
 ro, qui petit in habitare in domo Domini,
 ut videat voluntatem Domini, docet inter-
 riora, quae latebant, ubi apparuerint, exul-
 tatione replere. *Amplius me inquit leti-
 tia cum vultu tuo.* Et Paulus: *Cum appa-
 ruerit Christus vita vestra, tunc & vos ap-
 parebitis cum ipso in gloria.* Et Dominus im-
 ple discipulis contristatis: *Iterum videbo
 vos, & gaudebit cor vestrum: & gaudium ve-
 strum nemo tollet à vobis.* Gaudium ergo
 nostrum impletum ut sit, introeamus usque
 ad interiora velaminis, reuelata facie glo-
 riam Domini specularantes. Propterea enim
 scissum est velum à summo usque deorsum.
 Propterea Mariae exterius tangeret, ta-
 ctu scelerato vere latificante donata est, au-
 diens: *Vade ad fratres meos, ut dic eis: Ascen-
 do ad Patrem meum & Patrem vestrum,
 Deum meum & Deum vestrum.*
 Puto, quod permiserit Deus molestiam
 illam populo, confusionem atque tristitiam,
 quam passus est, terga vertens hostibus suis
 habitatoribus urbis Hai, ut amplior esset
 eorum letitia, quae victoriam, quam de il-
 lis mox habuerunt, subsecuta est. Vide cō-
 tristatos atque cōterritos: *Perimuit cor
 populi, & instar aquae liquefactum est. Iosue
 vero scidit vestimenta sua, & pronus cecidit
 in terram coram arca Domini, usque ad
 vesperam tam ipsi, quam omnes senes Israel,
 miseruntque puluerem super capita sua: Sed
 relata victoria timor omnis abcessit, quin
 & ante bellum expiato exercitu à scelere
 anathematis, dixit Dominus ad Iosue: *Ne
 timeas, neque formides. Tolle tecum omnem
 multitudinem pugnatorum, & consurgens
 ascende in oppidum Hai. Ecce tradidi in ma-
 nu tua regem eius, & populum, urbemque
 & terram. Primo congressu, tria millia tā-
 tummodo miserat pugnatorum, qui qui-
 dem non propter paucitatem suam, sed
 propter iniquitatem & auaritiam Achan,
 cesserunt hostibus, & ceciderunt ex eis**

triginta sex. Sed in secundo aggressu to-
 tum applicuit exercitum, ut appareat in-
 tentio Domini, quod in fuga vult esse pau-
 cos, vniuersos autem in victoria. Velle leti-
 tiam victoriae nostrae sic esse comunem,
 ut nemo nostrum exors sit letitia, sed
 gaudeamus & exultemus. Et quo gaudium
 istud maius sit & delectantis, à Passione
 nos reuocat ad Resurrectionem, à lachry-
 mis ad exultationem. Primus, qui legitur
 in Scriptura suspensus in patibulo, est Rex
 Hai, quem reliquis omnibus interfectis,
 apprehenderunt viuentem & obtulerunt
 Iosue, quem suspensit in patibulo usque
 ad vesperam & Solis occalum. Praecipit-
 que Iosue, & deposuerunt cadaver eius de
 cruce, proiecitque in ipso introitu ciuitatis,
 congesto super eum magno aëreo la-
 pidum. Et ratio est, quia ille primus trans-
 misit Iordane direxit acie contra popu-
 lum. De Rege, & populo Iericho nihil
 modilegitur, nam ubi pugnarum non est,
 sed cadentibus muris Iericho, populus qui
 totam circuibat ciuitatem in illam ingres-
 sus, omnes interemit. At Rex Hai egressus
 de ciuitate cum exercitu, direxit acie con-
 tra Iosue. Hic est hostis & aduersarius no-
 ster diabolus, quem Dominus noster su-
 perauit, affigens illum cruci, dum de illo
 in Cruce triumphauit. Hæc vna ratio gau-
 dendii. Vnde & extincto Pharaone cum om-
 ni eius exercitu in mari rubro, cecinit
 populus: *Cantemus Domino glorioso. Equi,
 & ascensorem proiecit in mare.* Haud secus
 acto in crucem Aman, de quo dixerat He-
 ster: *Hostis & inimicus noster pessimus, iste
 est Aman.* Iudæis noua lux oriri visa est,
 gaudium, honor, & tripudium. Et apud o-
 mnes populus, vrbes atque prouincias mi-
 ra exultatio, epulae atque conuiuia, & fe-
 stus dies, intantum ut plures alterius gen-
 tis & sectæ, eorum religioni & caeremoniis
 iungeretur. Hic fructus Crucis, quod per
 eam calcamus leonem & draconem; ut
 qui in ligno vincebat, in ligno quoque
 vinceretur. O quale gaudium esset nobis,
 si hoc tantum beneficium clare dispiceremus.
 Ut sciret populus gratiam Dei, qui
 illi subiciebat omnes Reges terra promissa,
 etiam post longissimum iter, per loca
 Yyyy 3 deserta,

Hes. 4. 1.

deserta sicut illos fugere ab hostibus sinit. Ita permittit populum suum omnem, qui erat in Regno Assueti, publicato vbique edicto exterminii eorum, neci fuisse delinatum. Vnde ait Scriptura: *Mardocheus scindit vestimenta sua, & indutus est sacco, spargens cinerem capiti. Et in platea media civitatis voce magna clamabat, ostendens amaritudinem animi sui. In omnibus quoque provinciis, oppidis ac locis, ad quæ crudele Regis dogma pervenerat, plangens ingens erat, ieiunium ululatus, & fletus, sacco & cinere multis prostrato ventibus. Latet nos in miseria nostra, invidia diaboli, causa vera plorandi. Maria cognoscens, quid perdidit in morte Iesu, plorans plorabat, & lachrymæ eius in maxillis eius. Vnde læta, quem quærebat, inuenit. Propterea non lætamur nos eiectione diabolo, non gaudemus liberari tantis malis, & de tantis erepti periculis. Qui malum non cognoscit, de illius absentia non gaudet, propterea quod neque de illius presentia dolet. Dolor, si cesset causa sua, gaudium adducit. Plorans Maria de Christi absentia, videns iam illum gaudio repleta est.*

37 Ecce ergo, cur de victoria contra diabolum non lætamur, quia nec illius malitiam novimus, nec quæ mala in nos inuexit, ea neque perpendimus neque consideramus. Vis malitiam discernere? Cogita, quod totum suum studium est in bonis persequendis, in hominibus interficiendis, in Christo insidiando, in resistendo Deo. Vt semel à Deo recessit, nunquam cessat se illius consiliis opponere; & quibus in rebus potest, in his omnibus illum offendere. Vnum de quatuor difficilibus, quæ Sapiens discutit, est via colubri super petram. Ratio difficultatis, quia nescitur via, qua incedant quatuor illa, quandoquidem nulla illis statuta est via, & quocumque voluerint, libere progrediuntur. Ita enim Sapiens loquitur: *Tria sunt difficilia mihi, quartum penitus ignoro. Viam aquila in caelo; viam colubri super petram, viam navis in medio mari, & viam viri in adolescentia.* Coluber in petra, & quo vult vadit, & signum sui itineris nullum relinquit. Si cognouisset Eua, quo tendebat serpens, ve-

Pro. 30. 19.

18.

19.

Gen 3. 4.

titi ligni esum persuadens, persuasa non fuisset ab eo. Verum iam non factum est perpicuum atque planissimum, quo pergit hostis iste noster pessimus; etiam super petram ausus est serpere, Christum Dominum nostrum aggredi non timuit. Auctor ipse illius necis fuit. Ipse in Iudam introiit, & Iudæi cum gentibus conuenerunt aduersus Dominum Christum, quia hora illa fuit potestas tenebrarum. Omnis illorum persecutio conatus fuit diaboli. Nam semen illi fuerunt serpentis, cuius caput ut contereretur, accessit ad calcaneum insidians, à quo conculcatus est atque contritus. En quanta malitia diaboli, qui ausus est mittere manus suas in Christum Dominum. Scimus, quod vbi filius mulieris, quem deuorare cogitabat, ad thronum Dei raptus est, abiit facere prælium cum reliquis de femine eiusdem mulieris, qui custodiunt mandata Dei, & habent testimonium Iesu Christi. Etiam proiectus de caelo, etiam superatus à Christo, etiam à muliere contritus, non cessat furor suo actus, contra seruos Dei totis pugnare viribus. Quis ergo non lætetur, videns frustratam illius rabiem; videns ademptam illi potestatem; videns illum eiectionem foras, spoliis spoliatum & armis, in quibus confidebat: Vbi resurrectio est, ibi gaudium de superato hoste, de proiecto dracone, de principe huius mundi eiectione foras, de triumphatis potestatibus acris huius.

Latet anguis in herba; at vero in petra latere non potest. In Christo deleta est eius malitia. Petra autem erat Christus: qui etiam positus est in monumento, quod erat exitum de petra. Si petra fuisset Heua, locum diabolo non dedisset, perforare non valet petram, ut in illam, immisso prius capite, totus ingrediatur. Propterea ad nihilum valuit aduersus Christum, non habuit vbi caput suum immitteret; inaccessit super petram, non stetit in petra, totus extra illam. Simus & nos petra, in vobis nolite locum dare diabolus. Tentet quantumlibet exterius, clausum sit cubiculum interius. Ad suam voluntatem egrediatur diabolus ante pedes Christi, id non nisi contorto capite dabitur illi. Quid timemus ergo?

go? & nos sumus de corpore Christi. Simus & pedes, vbi caput est ipse. Egre dietur diabolus ante pedes istos, egredietur fugiens ante pedes istos, timēs ab illis contēti. Ergo resistite diabolo, & fugiet à vobis. Gaudete in Domino semper. iterum dico, gaudete. Gaudium etenim Domini est fortitudo vestra.

5 Ille in ligno victus, cur sepultus, vel proiectus in introitu ciuitatis, congesto super eum magno acervo lapidum? Veniat ad portam vt liber, ibi iaceat, non pateat illi aditus in illam; sit ibi extinctus, mortuus, & sepultus. Ambulauerit supra petra Christum, habens potestatem crucifigere illū: at nunc contritus acervo magno lapidum operiatur. Nos ipsi tanquam lapides viui, mortuum subiiciamus, mortuum restringamus, cocreamus. Hai dicta est vrbs illa, vbi regnabat, ab acervo lapidum congesto super eum. Nam Hai acervus est. Ita viuamus, vt diabolus nomen accipiat ab euentu, à victoria nostra. Sicut prædictum est, quod Christus vocaretur *Emmanuel*, non quod ita nominatus sit, sed quia vere fuit nobiscum Deus. Sic diabolus consideretur iuxta id, quod proiectus est, quod victus est, quod contritus est, qui ante pedes Christi, qui sunt veri Christiani, egredietur fugatus & ciectus. Quid ad nos, quod nō sit potestas super terram, quæ compareretur ei? hoc non ad terrorem nostrum fit, sed ad gloriam magis, quando Deus potestatem talem dedit hominibus, & virtutem calcandi super serpētes & scorpiones, & nihil tamen noceant nobis. Quid resurrectio, nisi mortis destructio? Mors enim mortis, vita est; & vita immortalis, plena est destructio mortis. Mortuus dominatur mors. Si ergo Christus resurgens ex mortuis, iam non moritur, mors profecto illi non dominabitur. Hoc vero alia ratione fieri non poterat, nisi is destrueretur, qui habebat mortis imperium, id est, diabolus. Ecce impletum desiderium nostrum: Christus enim mortem moriendo destruxit, & vitam resurgēdo reparauit. Ergo per mortem (vt ait Apostolus) destruxit eum, qui habebat mortis imperium, & liberauit eos, qui timore mortis per totam vitam

obnoxii erant seruituti. Audi Propheta hoc idem insonantem: *Ibi abscondita est fortitudo eius, ante faciem eius ibit mors. Et egredietur Diabolus ante pedes eius.* Vides primam fugientem mortem? vides post eam fugatum Diabolum, qui mortis habet imperium? Sic, sic Diabolum cogitemus, vt superatum, vt conculcatū, vt fugatum; atq; ita liberati per vitam resurgentem, ab occidente morte nihil vltra timeamus, nemini seruiamus, præter vni Deo vero. O quæ gloria nostra, quæ lætitia, si hostem & aduersarium nostrum conculcaremus!

SECVNDA PARS.

6 PARTA victoria contra Iabin Regē Chanaan. Delbora, cuius ductu Barac Dux populi bellum iniit, & victoriam obtinuit, laudans Dominum, cecinit canticum, in quo nedum exultauit, quod subactus est hostis, sed quia gloria erat victoribus & lætitia. Noua bella elegit Dominus, & portas hostium subuertit. Cor meum diligit Princeps Israel. Qui propria voluntate obrulistis vos discernimini, benedicite Domino. Quanta ergo gaudendi causa in Christo Iesu Domino nostro, qui vicit mundum, & fortem superauit, & dedit nobis victoriam? Vbi duplex apparet ratio gaudendi. Altera, gloria Christi. Altera, salus mundi. Pro Christi gloria lætandum. Primum, quia dignus est. Dominus enim virtutum ipse est Rex gloriae. Quod si propter nos indutus est sacco, vt non apparet gloria eius, vt inter homines videretur in terra, & cum illis conuersaretur: num tandem non debuit conficidi sacco, vt circumdatus dispiceretur lætitia & gloria? Quid appetit Diabolus in cælo? id nimirum, quod & homini suggestit, nempe similitudinem Dei. Ruinam expertus ipse, vt & hominem præcipitaret, per ascensum scorpionis illum molitus est eleuare, vnde erectus & ipse, corruit præceps. *Super astra cæli (inquit) exaltabo solium meum, sicut ero Altissimo.* En sua quoque suggestio. *Eritis sicut Dii, scientes bonum, & malum.* Aperte factū est prælium magnū in cælo: Michaël

Michaël quippe & Angeli eius, praliabantur cum dracone. Et draco pugnabat, & Angeli eius. Vnde praliū hoc: Quia voluit Angelus iste apostata fieri, sicut Deus. Ecce aduersarius superbi clamans in puna.

Psal. 88. 7. Quis vt Deus? Quis similis erit Deo, etiam in filiis Dei? Pugnāt ergo contra appetentē fieri sicut De^o. Vnde propterea fortitus est nomen Michaëlis. Quod ex tribus particulis constitutum, in Min, significat, Quis; in Cha, sicut; in El, Deus. Vel si ex duabus, in Micha significatur humilitas; in El Dei: vt etiam in Micha percussio sūt percutionis. in El Dei vel Deus. Vt præterquam quod hoc nomine significatur, *Quis vt Deus*, significetur etiam, humilitas Dei. Et percussio Dei, sūt percutionis Deus. Quis enim contra superbiam, nisi humilitas dimicaret? Quæ humilitas esset Dei, Deo, videlicet humilians, & subiecta, contra diuinam altitudinem appetentem. Hac Deus percussit superbos, humilians eos, vsque ad terram. Et vera humilitas superbiam percussit percussione Dei, vt Deus ipse percutiens sit. Et humilis Michaël percutiens & impugnans eum, qui moliebatur esse sicut Deus. Ideo Diabolus & Angeli eius, non preualuerunt, neque inuentus est amplius locus eorum in cælo, & proiectus est draco ille magnus in terram. Aperta pugna fuit ista; nam aperte appetita est similitudo Dei. Et aperte monstratum est, rapinam hanc æqualitatis Dei; neminem committere posse, vt ad hoc se putet quis pertingere, esse se æqualem Deo. Et factū, est, quod dicitur: *Percussisti caput de domo impij, denudasti fundamentum eius vsque ad collum. Maledixisti sceptris eius, capiti bellatorū eius, venientib, vt turbo ad dispergendum me.* Præfens affuit Princeps iste, non contentus suo Principatu, appetens & Altissimo fieri æqualis, ornatus magnificentia, & gloria substantiæ suæ: sed percussio capite eius, nudatus est à pedibus vsque ad collum, vt nihil integrum in eo remaneret, contractus in capite, nudatus in corpore. Sic omnis principatus eius, & bellatorum eius, maledictus est: sic increpauit superbos, & maledicti sunt, declinantes à mandatis eius.

Proiectus draco in terram, non ideo quicuit; sed qui traxit in terra terram partem stellarum, putauit desertam facere omnem terram, aggressus Patrem orbis terrarum, non aperto Marte illum inuadens, sed per mulierem se illi insinuare conatus. Eandem similitudinem obiciens, quam appetentes, socij illius fierent rumarū. Visus est obtinere quod voluit, sed nõ completum praliū hactenus esse Deus declarauit, vt paratam iam victoriam, in pace essent quæ possideret. Bellum captum est: *Inimicitias ponam inter te, & mulierem; & semem tuum, & semem illius.* Non erit finis, sicut fuit principium. Nam vt tu inuidias mulierem in principio decepisti: Ipsa calcaneo suo, in fine videlicet, conteret caput tuum. Ecce restauratum bellum. Draco in terram proiectus est. Homo de terra tenuis, instigante superbo, superbe putauit fieri sicut Deus. Venit iam in terram ille, qui est imago Dei inuisibilis, & prudentia sua percussit superbum. Non irruit clamans: *Quis vt Deus?* Sed egenus factus, apparuit in forma serui, non Altissimi; & in similitudine carnis peccati, qua humilitate prudenter percussit superbum. Verus Michaël, id est humilitas Dei, & percutiens Deus, & confringens capita inimicorum. In cælo fortitudine, in terra humilitate atque prudentia percussit superbum. Sed quod admirabile est: Fortitudine pugnaturus, non dignatus est ipse per se cum illo committere, misit ministros suos, potentes virtute; sic enim fortior apparuit ipse, qui adeo fortes habet bellatores. Humilitate pugnaturus, venit ipse; sic enim maior ostenditur humilitas; non mediocri humilitate cum superbissimo hoste volumus dimicare, sed cum summa, vt propterea maior esset atque fortior percussio eius. Quæ humilitas, vt esset profundissima, ita cooperuit splendorem gloriæ Dei atque figuram substantiæ eius, vt non appareret tantum in similitudinem hominum factus, & habitu, & veste conuersus inuentus vt homo, sed esset nouissimus virorum, opprobrium hominum & abiectio plebis. Vnde necesse fuit, prudentiā esse cum humilitate coniunctam; vt qui fraude sua hominem

deturbauerat, caperetur; nesciens, qui cum committeret bellum, non valens superbus tantam Dei humilitatem excogitare.

8 Pugnaturus Iosue cum Rege Hai, vbi omnem adhibuit virtutem, applicans totum exercitum, ibi infirmitatem simulauit, ibi fugam inuit, fingens se contra hostes non posse. Vbi amplior humilitas, ibi maxima fortitudo. Tria millia pugnantium terga verterunt, confidentes in virtute sua, facile superantur. Et ceciderunt per prona fugientes, qui non muniti Dei praesidio, ascendere voluerunt. Hæc fuit functio verbi Dei, hoc munus, hoc opus sibi demandatum à Patre, quo consummato, non debuit resumere gloriam suam; contra Dei imaginem facta fuerat offensio ipsa: se se vindicare disposuit, vt id prestaret, similitudinem assumpsit hominis peccatoris, quem Diabolus iam subegerat, vt non dubitaret cum illo congredi. Nunc itaque apparet sicut est; vt ei cætamus: *Dextera tua, Domine, magnificata est in fortitudine. Dextera tua, Domine, percussit inimicum, & in multitudine gloriæ tuæ deposuisti aduersarios tuos.*

9 Primos illos aduersarios, Pharaonem & exercitum eius, offensione magnæ potentia suæ per signa atque prodigia deposuit, humiliavit, atque contriuit. Illos quoque qui primi in caelo ausi sunt resistere illi, seque constituit aduersarios suos, deposuit de sede, vt derelinquerent suum principatum & domicilium, vt eorum non inueniretur amplius locus in caelo. Et hoc quoque in multitudine gloriæ suæ: vbi dextera eius magnificata est in fortitudine, extremos tandem hostes, & primi fuerunt, per hominem, qui factus fuerat ad imaginem & similitudinem Dei, nouo belandi more prostravit mirabiliter.

10 Vidit se Diabolus de caelo cecidisse occasione similitudinis Dei, quæ appetierat arroganter; contra illam exarsit crudeliter, quam consequi non potuit, & pro qua præceps ruit, eam odit ardentissime, & vexare tentat & polluere. Haud secus atque Amnon erga Thamar se gerens, quam violauit amans ac dentissime, repulit inuerecunde, cum opprobrio & contemptu. Hoc solum interest, quod Amnon ad suam voluntatem abusus est Thamar. Diabolus inaniter violare tentauit diuinam pulchritudinem & figuram: à qua de caelo repulsus odit eam, persequitur, & deturpare conatur. Vidit illam impressam in homine, Polluam (inquit) illam, hominem contaminabo; & conpurcabo, & vt ipsa quoque in Deo est, & Deus est, inhonorabo, afficiam contumelia, dum qui ad illam factus est homo, superbe oprans & expetens, illi constituitur aduersarius inimicus, atque rebellis. Quid ergo imago Dei inuisibilis factura erat, vt in multitudine gloriæ suæ deponeret aduersarios suos? Vbi Diabolus per imaginem istam creatam à se pollutam, incretam polluere conatus est; ipsa increta imago per hanc creatam, quam purificauit & pulcherrimam fecit, se se incretam mirabiliter honorauit & glorificauit. Et quos operata mortis caligine secreto superauit, hos excussa morte per Resurrectionem in multitudine gloriæ suæ deposuit aduersarios suos. An non dignus erga quem glorificemus? pro quo gaudeamus & exultemus?

Dignus erat ex se, quia Filius Dei. An vero non meruit quoque suis laboribus, ac sua humilitate glorificari? An qui paruulus factus est, non fuit congruum, vt esset magnus? Qui formam serui accepit, non debuit Princeps constitui vniuersæ terræ? Qui traditus est in manus iniquorum, non fuit consentaneum, vt munus illi daret orbis vniuersus? Qui cum esset Deus, factus est homo, non congruenter ita ostendit, vt iam non cognosceremus secundum carnem, gloriam illius speculantes? Patri obediens immolatus est Agnus, ergo vicit leo de Tribu Iuda; vt leo fortissimus bestiarum ad nullius pauebit occursum, gradus feliciter. Patri illum oportuit, quia voluit, & iure intrauit in gloriam suam. Pleni sunt Psalmi precibus suis, quas in afflictione positus fundebat ad Patrem. Exaudita sunt preces eius. Laudat, & gratias agit, lætatur, & consolatur, & nos ad collaudandum & collaudandum inuitat. Fede.

11 *Apoc. 5. 5. Pro. 30. 30. Psal. 21. 17. runt manus meas, & pedes meos, & cinerauerunt omnia ossa mea. Tu autem Domine, ne elongaueris, auxilium tuum à me, ad de-*

ad defensionem meam aspice. Erue à frama
Deus animam meam, & de manu canis
nicam meam. Salua me ex ore leonis, & à
cornibus unicornium humilitatem meam.
Narrabo nomen tuum fratribus meis, & in
medio Ecclesie laudabo te. Qui timetis Do-
minum laudate eum; vniuersum semen Ia-
cob glorificate eum. Apud te laus mea in Ec-
clesia magna. Reminiscetur, & conuertetur
ad Dominum vniuersi sine terra. Sed
dum letantur eius causa, ipsi salutem con-
sequuntur; vt hæc sit tertia gaudendi ra-
tio, quoniam gloria eius plena est terra.
Videbat à Patre recessisse, & quod ipse me

Psal. 21. 1. solum reliquisset. Vnde clamabam, *Deus,*
Psal. 138. 18. *Deus meus, quare me dereliquisti?* Sed exur-
Psal. 87. 4. rexi, & adhuc sum tecum. *Repleta est malis*
Psal. 138. 18. *anima mea, factus sum sicut homo sine adi-
Psal. 118. 17.* *torio, sicut vulnerati dormientes in sepulchris,*
Psal. 21. 31. *quorum non es memor amplius, & ipsi de ma-
nu tua repulsi sunt.* Sed tandem exurrexi,
& adhuc tecum sum. Viuet anima mea, &
laudabit te. Neque solus laudabo eum. Et
anima mea illi viuet, & semen meum ser-
uiet ipsi. Nos, nos sumus semen Christi,
quos in doloribus suæ mortis parturiunt.
Deum viuunt excitatus à mortuis, congregat
disperfos Israel, filios Dei, qui erant dis-
perfi, vt pro illius gloria & pro nostra, gloriantes
laudemus Dominum. Iam quæ la-
tuit imago Dei, satis reuelata est. Iam Dia-
bolus, qui similis esse appetiuit Altissimo,
se frustratum vidit.

¹² Nos ergo imaginem istam Dei, qua de-
nuo creati sumus secundum imaginem
Creatoris, attentius contemplemur, vt illi
conformemur, vt illi adhareamus, vt eam
tangamus, cum illa continue coniuncti.
*Maria existimans, quia hortulanus esset, di-
xit ei: Domine, si tu sustulisti eum, dicito mihi,*
Iob 21. 4. *ubi posuisti eum.* Ecce imago Dei non plene
adhuc reuelata. Post hæc duobus ex di-
scipulis ambulantibus ostensus est in alia
effigie. Postea piscantibus illis, steterit Iesus
in littore, non tamen cognouerunt disci-
puli, quia Iesus est. Vides imaginem Dei,
non plene reuelatam adhuc? Quid vero
illud est, quod cognoscens illum Maria, &
amoris igne succensa corruens, vt teneret
pedes eius, audiuit: *Noli me tangere, non-*

dum enim ascendi ad Patrem meum? Quid
(inquam) causa est, vt tangere non valeat,
quia nondum ad Patrem ascenderat? An
vbi ascenderit, & se elongauerit, tangere
permittetur? Presentem non datur; Absen-
tē tangere cōcedetur. Præsens erat corpo-
ri, cordi nondū plene. Ascensio ad Patrem, cō-
pletio est operis à Patre sibi iniuncti. Exiit
à Patre (inquit) & venit in mundū, iterū re-
linquo mundū, & vado ad Patrem. Ad quid
in mundū venit? *Descendi de celo, nō vt faci-
ciam voluntatem meam, sed voluntatem*
eius, qui misit me, vt perficiam opus eius.
Raphaël, vbi duxit & reduxit Tobiam, cō-
pleta sua functione, dixit: *Tempus est vt*
revertar ad eum, qui me misit. Ita Dominus
non nisi completo opere ad Patrem reuer-
sus est, vbi sedens ad dexteram eius, veluti
requiesceret ab omni opere suo, quod pa-
trarat. Tunc tangamus, illique coniungamur,
& sessionis. Apostolum audiamus: *Deus,*
qui diues est in misericordia, propter nimiam
charitatem suam, qua dilexit nos, & cum is-
semus mortui peccatis, conuiuificauit nos in
*Christo (cuius gratia estis saluati) & con-
suscitauit, & condesore fecit in celestibus in*
Christo Iesu. Vbi tres gradus habes ab Ap-
postolo; Vitam, Resurrectionem, Sessio-
nem. Primum gradum habuit Lazarus
resuscitatus; viuificatus est enim, non ad
vitam tamen immortalem, quæ designa-
tur per hoc, quod ait Paulus, *conresuscita-*
ritur. Tertius est, sedere in celestibus
per requiem æternam. Per vitam resurgi-
mus à peccatis, vt viuamus. Per resurre-
ctionem, alimoniam consequimur immor-
talitatis, configurati claritati Christi. Ses-
sio, gloria est, quam in celestibus expe-
ctamus. Maria, quæ mortuum quærebatur,
vium aspexit veluti hortulanum; vocata
ab illo, non hortulanum præterea cogita-
uit, sed *Rabboni,* Magistru videlicet, sic vi-
uentem tamē, quasi hortulanus esset, mu-
tata nō vita, sed persona. Nā & discipuli ab
eo iam resuscitato, quærentes, Domine si
in tempore hoc restitues Regnū Israel; in-
nuūt se non plene adhuc mysterium intel-
ligere resurrectionis. Neque enim Maria
transire

transire potuit à mortuo ad viucentem, immortaliter & gloriose. Si enim cognouisset statum gloria eius, non sic importuna corruisset, vt tangeret ex morte pedes eius. Erigit propterea ipse illius mentem ad gloriam suam, ad Patris æqualitatem, ad suam Diuinitatem per hoc, quod dicit; *ad Patrem ascendere.*

13. Qua in cōsideratione, vt diutius teneat illam, dicit ei: *Vade ad fratres meos, & dic eis: Ascendo ad Patrem meum & Patrem vestrum. Deum meum & Deum vestrum.* Qui ergo sic viucentem credit Christum, vt gloriosus uiuat in sæcula, & post illum ambulat in nouitate vitæ, apprehendens iusticiam, quæ perpetua est immortalis; hic cum illo conresuscitatus est. Propterea Christus cum apparuisset Ioanni, dixit illi: *Ego sum primus & nouissimus, & uiuus, & sui mortuus.* & ecce sum uiuens in sæcula sæculorum. Iste nihilominus spe cū illo quoque confeder in cœlestibus. Nam sicut conresuscitauit nos Deus cum Christo, ita & confedere fecit cum illo in cœlestibus. *Qui uicerit* (inquit) *dabo ei sedere mecum in throno meo, sicut & ego uici, & eon/sedi cum Patre meo in throno eius.* Gradus ergo sunt, quemadmodum in re, ita in fide & in spe. Quo in gradu fuens cum Christo, in eo adhærebit illi. Simul cum illo aut uiuus, aut immortalis, aut gloriosus. Nondum ad id uenerat Maria, vt gloriose viucentem intellexeret; propterea à tactu prohibita est.

O error mortalium insipientium, qui in gradu inferiori existentes, sublimem Christum uel audent tangere uel putant. *Quis arbitretur Iosue nisi magna fide pre-ditum, Soli præcepisse ac Luna? Sol contra Gabaon ne mouearis, & Luna contra Vallem Aialon. Steteruntq; Sol & Luna.* Induratus erat Iosue fortitudine non hominis, sed Dei. Et securus est à tergo potentes, inquit Sapiens. Vnde non in iracundia eius impeditus est Sol: & vna dies facta est quasi duo. Inuocauit Altissimum potentem in oppugnando inimicos vndique, & audiuit ille magnus & sanctus Deus. Vides cum Iosue coniunctum Deum? adhaesit illi Iosue, in illo confidit, potentiam

eius considerauit, & securus est à tergo potentes, potentia Dei imitatus, & inuocans illam. Et exaudiuit illum. Locutus est Iosue, operatus est Dominus: quantū confidit, tantum obtinuit. Nam & in intentione erant coniuncti. Sic enim iustus erat, vt perderet inimicos illos Dei. Tu uero quis es? quid petis? quid putas? Quod dixit Iesus Maria: *Noli me tangere.* Nondum enim ascendi ad Patrem meum. Hoc est quod dixit petentibus sedere ad dexteram & sinistra suam. *Nescitis quid petatis.* Hoc Matth. 20. est q; Moysi roganti: *Ostende mihi faciem: 22.* *Ipsa respondit: No videbit me homo, & uiuet.* Exod. 33. 13. *Quid quaerentibus discipulis: Dominus si in 20.* *tempore hoc resitues Regnū Israel? respon- Ad. 1. 6.* *dit: Non est uestrum, nosse tempora, uel momenta, que Pater posuit in sua potestate.* Hoc est quod multis accidit, de quibus ait Iacobus: *Petitū, & nō accipitū, ed quōd m- Iac. 5. 3.* *lō petitū, vt in cōcupiscentiis uestris insumatis.* Propterea monet Sapiens: *Sentite de Sap. 1. 1. 2.* *Domino in bonitate, & in simplicitate cordis quaerite illum: quonia inuenitur ab his, qui non tentat illum; apparet autē eis, qui fidem habent in illū Apparet (inquam) qui modō Luc. 24. 14* fidem habēt in illum. Sic duobus euntibus in Emaus, vt credebant, apparuit. Ita & Maria, quæ fidei mensuram tangens, vt uoluit excedere, ita prohibita est.

Discamus ergo nos pro modico nostro Deo adherere, & quod iustum est, petere, vel quod uideatur honestum. Ne te putes paruulū uas habentem, totū in te pelagus recepturum. Quia magis dilatemur, ampliora quaeramus, ad perfectiora feramur. Retulit iam nobis uerba Domini Iesu: *Ascendo ad Patrem meum & Patrem uestrū, Deum meum & Deum uestrum.* Si Pater clemens, si Deus potens: Patrem habemus in cœlis, fratrem nostrum iuxta illum, qui homo est & Deus, Deus Pater cum Christo nos resuscitauit, conresuscitauit, & confedere fecit in cœlestibus, in Christo Iesu; quid adhuc terrena exoptamus? *Si con/surrexistis cum Christo, que sursum sunt Col. 3. 1.* *quaerite, ubi Christus est in dextera Dei sedens, que sursum sunt sapite, non qua super terram. Illuc aspirent homines, ubi uiuent Psal. 21. 27.* *corda eorum in sæculum sæculi. Amen.*

MORALE.

15. **S**ap. 1. 3. **S**i probata virtus corripit insipientes; vt scriptum est in libro sapientiæ; quid quæso vehementius, quam Christi resurrectio corripit insipientiam nostram? An non illius maxima virtus per resurrectionem probata est? Iustus iudex bene operantibus reddit mercedem suam: clemens Pater pie postulantibus postulata concedit. Directa via ad ciuitatem ducit habitationis legitime certantes; parua victoria ipsos ornat palma, pace latificat, glorificatq; triumpho. Resurrectio Christi, merces laborum eius est, precum exauditiõ, semitarum terminus, & gloriosa bellorum suorum abundantiã; victoria Erat per se Christi virtus probata, quia vnde quaq; sancta, iustificata, ordinata apparebat & immaculata. Vnde confidenter dicebat:
- Ioh. 8. 46.** *Quæ ex vobis arguet me de peccato: Signa mirabilia, quæ ad hominum sospitatem & vtilitatem operabarur, testes erant locupletes suæ virtutis & iustitiæ. Vnde erant*
- Ioh. 8. 16.** *illa argumenta: Quomodo potest homo peccator hæc signa facere? Si non esset hic à Deo,*
- Ioh. 18. 30.** *non poterat facere quidquam: sed conati sunt inimici eius in Passione hanc tantam, tamque claram virtutem obscurare, dicentes Pilato: Si non esset malefactor, non tibi tradidissimus eum. Nos legem habemus, & secundum legem debet mori. Ergo resurrectio maculas has omnes aboleuit. Si resurrexit, dignus non erat morte, sed sanctus, innocens impollurus. Angelicos habet testes sua innocentia. Sanctum vocauit illum Propheta, quandò illius prædixit resurrectionem. Non derelinques animam meam in inferno, nec dabis sanctum tuum videre corruptionem; notas mihi fecisti vias vite.*
- Psal. 15. 10.** *Præcepit Moyses populo: Eriges in gente: lapides, & calce leuigabis eos, vt possis in eis scribere omnia verba legis huius, Iordane transmissio: vt introeas terram, quam*
- Deut. 27. 2.** *Dominus Deus dabit tibi, & edificabit tibi altare Domino Deo tuo, & offeres super eo holocausta Domino Deo tuo; immolabisq; hostias pacificas. Nunquid Christus Dominus non est altare istud magnum, simulq;*

holocaustum oblatum super eo in sua Passione? Nunquid candore calcis leuigatus non est in sua resurrectione? Cur sic dealbatus? Vt in illo appareat scriptura legis, quoniam in sua resurrectione tota in eo apparuit scripta Lex, omnis iustitia visa est in eo, qui sic legem omnem impleuit. Hacq; ratione probata est eius virtus. Facta scriptura hac in sancto altari, primum quidem benedixit Iosue populo Israël. Post hæc legit omnia verba benedictionis & maledictionis, & cuncta, quæ scripta erant in legis volumine. Lata fuit & data lex in deserto, scripta in lapidibus leuigatis; Iordane transmissio, in terra promissionis; Sanguis Christi, testamentum quod est lex, confirmauit. Resurrectio Christi, vbi apparent Angeli in vestibus albis, legem exarat planè ac lucidè, vt omnibus sit manifesta. *Resurrexit enim propter iustificationem nostram*

Quid scriptæ benedictiones, nisi certa quædam expectatio futuræ beatitudinis, si legem obserues, quandò qui legem impleuit, gloria & honore coronatus est? Quis itidem scriptæ maledictiones? vehemens increpatio insipientium, qui legem nõ custodiunt. Ideo venit spiritus, arguens iudum de peccato, de iustitia, & de iudicio. Quare de peccato? *Quia non crediderunt in me, ait Dominus.* Non credentibus, sed scandalu parientibus in eius passione, condescendit Christus, placidè locutus est, sed postquam resurrexit, qui nõ credit, iam iudicatus est. Quare de iustitia? *quia ego ad Patrem vado.* Vides instum sua iustitia exaltatum? Vides quanta sit iustitiæ virtus, quæ iustum glorificat: & iustitiam derelinquit? Quare de iudicio? *Quia Princeps huius mundi iam iudicatus est.* Si in resurrectione data est Christo omnis potestas in caelo & in terra. Ergo vltimus nõ est potestas tenebrarum. Ergo factu est iudiciu mundi, & is foras eiectus est, qui ante erat Princeps mundi. Et iudicatum tamen & damnatu tu sequeris?

O ergo quam verum est: *Probata virtus corripit insipientes: Quinam insipientes sunt? sapientia vacui, qui abiciunt timorem Domini, in quo initium est & pietudo*

tudo sapientiar. Hos non corripit probata
 virtus Christi: hos non redarguit resurre-
 ctio: non condemnat gloria Christi: Ex-
 11. 10. 38. plum tantum Filii Dei, vini perfecti, quem
 vixit Spiritus Sanctus non ad mensuram,
 non te punget, non te compunget, non te
 10. 35. 6 ad virtutem prouocabit: Heu, domus Re-
 chabitarum non bibit vinum, domum nō
 edificauit, sementem non seuit, vineam
 non plantauit, nec habuit, sed habitauit in
 tabernaculis, quia sic præceperat illis eo-
 rum pater. Hoc exemplo redarguit per Ie-
 remiam Deus populum suum. Et quid ad
 Christum, exemplum Rechabitarum? Ho-
 mo illis præcepit: Deus hic est ille, qui im-
 perat. Artissimam vitam ducebant illi.
 Sed quæ illa ad passionem Christi? Nobis
 tam ardua non præcipiuntur. Et Rechab-
 itæ obediētes fuerunt. Et nos rebelles,
 inobediētes, peruiaces sumus? Merito
 10. 37. 18. illis à Deo promissio facta est. Pro eo, quod
 obedistis præcepto Ionadab patris vestri, &
 custodistis omnia mandata eius, & fecistis
 vniuersa, quæ præcepit vobis. Propterea hæc
 dicit Dominus Deus Israel. Non deficiet vir
 de stirpe Ionadab filii Rechab, stans in con-
 spectu meo: unctis diebus. En obediētium
 retributio; in iustitiæ merces; en a labo-
 17. Dominus exercituum, Deus Israel. Ecce ego
 adducam super Iudam, & super omnes habi-
 tatores Ierusalem vniuersam afflictionem,
 quam locutus sum aduersus illos: eo quod
 locutus sum ad illos, & non audierunt: vo-
 caui illos, & non responderunt mihi. Christi
 resurrectio, quæ est obediētiæ fructus at-
 que virtutis, virtutem probat, & excitat il-
 lius præmium. At insipiens putat resurge-
 re, non præuia morte. sperat sine labore
 mercedem, gloriam sine virtute, & adhæ-
 rens terra ad caelum vsque posse peringere.
 10. 15. Insipiens tu, quod seminas, non vniusifica-
 tur, nisi prius moriatur. Si autem mortuum
 fuerit, multum fructum afferet. Et velles tu
 12. 24. in deserto vineas, domos, lac, & mel: trās,
 transi prius per desertum. Iter expedias, la-
 13. 5. borem perface. Et introibis in terram, quā
 iurauit Dominus se daturum. Iurauit (in-
 10. 9. 4 quam) securus es. Iurauit Dominus, & non
 poenitebit eum. Certa te manet merces, si non

deficias. Hoc te docet resurrectio Christi.
 Hoc rursus te docet Christi resurrectio, *Eccles. 3. 30.*
 quod tempus est occidendi, & tempus san-
 nandi: tempus destruendi, & tempus ædi-
 ficandi: tempus flendi, & tempus ridendi:
 tempus plangendi; & tempus saltandi:
 tempus belli, & tempus pacis. Christus
 non dixit Mariæ. *Noli me tangere; nondum
 enim ascendi ad Patrem meum?* Ne tem-
 pus præuenias. Erit enim tempus cū tan-
 gere possis, tempus illud nondum aduenit.
 Nunc nobis tempus est occidendi, flendi;
 plangendi, destruendi, dimicandi. Veniet
 tempus, quale non fuit, tempus sanandi,
 ædificandi, ridendi, saltandi, & tempus pa-
 cis. Christus non præuenit passionem, non
 retardauit. *Cum tempus fructuum appro-* *Mat. 21. 34.*
pinquasset, misit Pater familias filium suum,
vt acciperet de fructu vineæ. Tempus meum
propè est (inquit.) *Apud te facio Pascha.* *Mat. 27.*
Tertia die resurrexit à mortuis non prius, *18.*
 aut post, vt certa esset mors & vita. Vanum
 est nobis autè lucem surgere. Nouissimè
 veniunt virgines faruæ dicentes, Domine,
 Domine, aperi nobis. *Qui seminant in la-* *Mat. 25. 11.*
crymu, in exultatione metent. Et tu vis me- *Psal. 125. 5.*
 tere quod non seminasti? colligere quod
 non sparsisti? mercedem accipere, quam
 non meruisti? Duritatem, & austeritatem *Matth. 25.*
 otiosus ille Domino impingebat talento- *24.*
 rum distributorum, quod mereret, vbi nō
 seminasset, sed falso. Seminat, qui talenta
 distribuit. At nos vellemus etiam sine o-
 pere comedere de ligno vitæ. Erat ista cō-
 ditio hominis instituta, non lapsi adhuc.
Protulit terra herbam virentem, & lignum *Gen. 1. 12.*
pomiferum faciens fructum. Nondum ta- *Genes. 2. 5.*
men pluerat Dominus super terram, nec ho-
mo erat, qui operaretur terrā, sed fons ascen-
debat è terra, irrigans vniuersam superfi-
ciem terræ. Sed transgressor factus audiuit:
In sudore vultus tui vesceris pane tuo. *La-* *Gen. 3. 19.*
boremus, colamus, seramus, tempore e- *Gal. 6. 9.*
nim suo metemus. non deficientes. Audite
querelam illam psallentis: Deus meus cla- *Psal. 21. 3.*
mabo per diem, & non exaudies, & nocte;
 & non ad insipientiam mihi. Insipienter
 agerem, volens exaudiri sine prece; sed
 clamor meus die ac nocte ascendit ad te.
 Quamobrem ergo non exaudis? Ergo
 iultè

iuste doleo quod dereliquisti me.

19. Et non est magna illorum insipientia, qui impossibilia moliantur? Qui contra stultum calcitrant? Qui malefacientes bonum expectant? Qui de spinis vvas se arbitrantur posse colligere, & de tribulis ficus? later nunc eorum insipientia. Sed insipientia eorum (inquit Apostolus) manifesta erit omnibus. Putabar se Saul prudenter agere dum ad mortem persequeretur David, sed nesciebat se à Deo reprobatum, Davidem in Regnum susceptum. Et q. nō est, *Esth. 13. 9.* qui Dei voluntati resistere possit; conatur tamen, sed sicut stultē & iniuste, ita & frustra. Etiam Pharaō se cogitavit sapienter facere, si populū opprimeret Domini. *Venite* (inquit) *sapienter opprimamus eum, ne forte multiplicetur. Et si ingruerit cōtra nos bellum, addatur inimicū nostris.* Sed exitus declaravit vanitatem sensus sui, & insipientiam consilii sui. Et q. (vt dicit Isaias) sapientes consilium Pharaonis dederunt consiliū insipiens. Sed ad Saulem reuertamur, qui ore suo confessus est insipientiam suam: vbi prius tamen se arbitrabatur gerere sapienter. *Apparet* (inquit) *quod stultē egerim, & ignorauerim multa nimis.* O stulti & tardi corde, qui calliditatem pretenditis serpentis, patebit suo tempore insipientia vestra. An non stultus videtur, qui sementem iacit, veluti quod bonum est & utile, perdens? an non sapiens, qui cōgregat in horreum? Sed tempore messis apparet, q. qui non seminavit, stultē egit. En quam sapiēs apparet Christus in resurrectione, qui veluti David stulticiam finxit. En quam stultē se gessit serpens, qui erat callidior cunctis animantibus. *Venite* (inquit Sapiens) *opprimamus iustum, ne forte is sit, qui calcaneo suo confringet capita inimicorum suorum.* Sed vna & insidiatur & conculcatur. Dum Christum insediatur, à Christo debellatur. Dum mortis imperium ipse extollit, mortis imperium Christus ab eo tollit. Sic est omnis, qui diligit, & operatur iniquitatē. Ergo probata virtus corripit insipientes. Christi resurrectio arguit insipientia, qui se persecuti sunt. *Scio, quia per ignorantiam fecistis.* Sed gloria resurrectionis, oculos illuminauit insipientium.
- 2. Tim. 3. 9.*
- Exod. 1. 10.*
- Isai. 19. 11.*
- 1. Reg. 26. 10.*
- 1. Reg. 21. 13.*
- Sap. 2. 10.*
- Sap. 1. 3.*
- Act. 3. 17.*

*Oculum, qui subsannat patrem & despici-
cis partem matris suae, effodiunt eum corui, im-
do torrentibus, & comedant eum filii aquila.*
Oculos sublimes carpit Sapiens, qui & su-
periores contemunt, & despiciunt aquila-
les suos. Oculi sunt in alta erecti, qui, vt
sunt oculi, dicunt se esse sapientes atq. vi-
dentes. Sed corui, & aquilae volucres vilis
acutissimi erunt illos: vera sapientia arguit
horum superbiorum insipientiam: oculis
meretur priuari, qui cæcus multam
sibi attribuit prudentiam. *Nunc dicitur,*
*quia videmus: Peccatum ergo vestrum
manet.* Lumen vite, lux resurrectionis
hos insipientes coarguit, obtenebrat, verē
insipientes ostendit. Videre speculam hoc
sine macula, & vestram deprehendens
insipientiam. Quando Christus de sua
Passione loquebatur, discipuli non intel-
ligebant, quæ dicebantur. Quando mul-
lieres annuntiant illis Christi resurrectio-
nem, vana sunt ante illos deliramenta. Et
vera fuerunt tamen omnia, & omnia sa-
pientia plena. Christi aperta resurrectio
omnia declarauit. Inspiciamus illam, &
erimus sapientes.

FERIA II. PASCHÆ.

CONCIO PRIMA.

Vna Sabbati valdē diluculo,
vsque. & abiit secum mirans,
quod factum fuerat.

LUC. 24. 1.

ARGUMENTVM.

Ostenditur necessitas Resurrectionis Christi
variis rationibus, & præcipue ad
nos in fide tuendos. Ostenditur quam
apta figura fuerit Ioseph Patriarcha
ad Christum præsignandum. Hortamur,
vt renuntiemus operibus mortuis
peccati, vt vita gloria frui possimus.

SACRIS